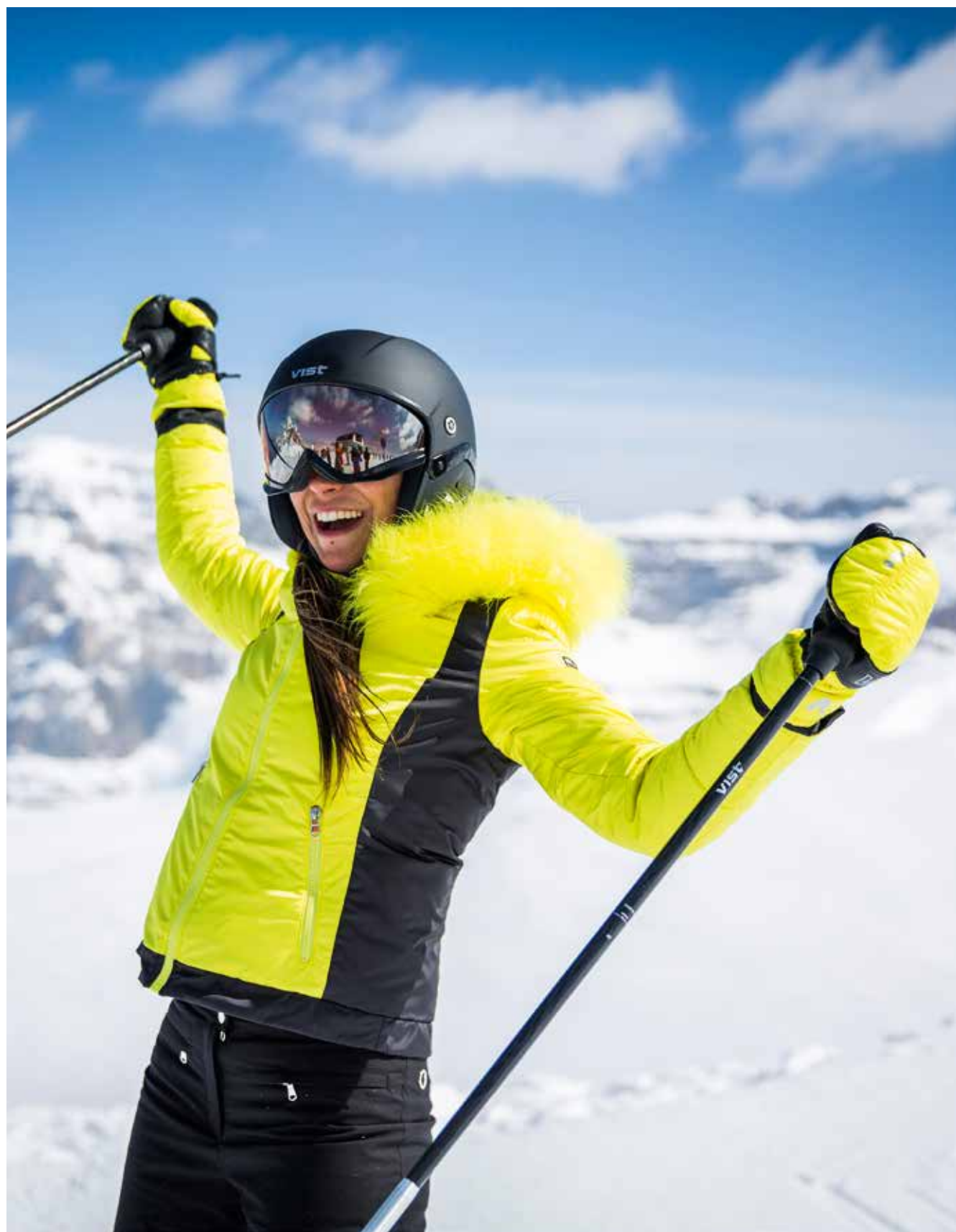

TRENTINO

Śnieg we włoskim stylu

**NARTY OD ŚWITU DO NOCY. NAUKA GOTOWANIA.
MAKARON I BĄBELKI W SCHRONISKACH. NIEPOWTARZALNE, ZIMOWE WIDOKI
APERITIVO NA SZCZYCIE. UPRZEJME PRZYJĘCIE W HOTELACH.
W DWIE GODZINY OD MEDIOLANU I WENECJI.**

NOWY GÓRSKI STYL

Statystyki światowej turystyki potwierdzają: coraz częściej wybieramy góry. Jedni szukają tam relaksu na łonie natury, w czystym i przyjaznym otoczeniu. Inni wybierają aktywny wypoczynek: narty i inne znane sporty zimowe, od rakiet śnieżnych, poprzez free ride, po fat bike. Doskonałym ułatwieniem dla narciarzy są wyciągi najnowszej generacji oraz dobrze utrzymane szlaki i parki. Trentino to 800 km stoków i 500 tras, 550 km dla nart biegowych, 50 szkół, 2500 instruktorów. Pojawiły się tu również nowe atrakcje na szczytach. Są nimi oświetlone po zmierzchu stoki, wyśmienita kuchnia, restauracje, do których dojeżdża się skuterem oraz spotkania przy aperitivo. I rodziny, i miłośnicy sportu cenią sobie coraz bardziej te nowe udogodnienia. Szczyt marzeń o idealnych feriach zimowych: narty, enogastronomia, wysoka jakość komfortu w awangardowych spa, wykorzystujących owoce tutejszych gór i lasów. I wyjątkowa, domowa atmosfera w hotelach. Z ofertą usług dodatkowych. Spotkania i wycieczki z przewodnikami alpejskimi bądź właścicielem hotelu, wytrawnym narciarzem, który towarzyszy swoim gościom w wyprawach. Świetny sport, doskonały komfort i zabawa. Oto nowy styl wypoczynku w trydenckich Dolomitach. Oto, dlaczego coraz częściej wybieramy góry.

ŚNIEŻNA APLIKACJA

Ski Trentino

Po angielsku i niemiecku: informacje o opadach i stanie śniegu, webcam, otwarte trasy i wyciągi, prognoza pogody.

Visit Trentino Tourist Guide

Po angielsku i niemiecku: info o regionie, restauracje, hotele, atrakcje turystyczne.

Trentino Outdoor

Po angielsku i niemiecku: opisy, mapy i trasy gps dla trekkingowców do ściągnięcia, trasy dla skialpinizmu, rakiet śnieżnych, trasy narciarskie, info o sklepach i wypożyczalniach sprzętu.

Relaks na wysokości 1982 m, na śniegu przy schronisku Rifugio Fuciade na przełęczy Passo San Pellegrino w Val di Fassa. Dojazd na skuterze śnieżnym bądź na ratraku.

PORTALE SPOŁECZNOŚCIOWE I STRONA TRENTINO

www.visittrentino.it
www.facebook.com/visittrentino
<https://twitter.com/VisitTrentino>
www.youtube.com/c/visittrentino
www.instagram.com/visittrentino/

Niniejsza publikacja została wydana przez Trentino Marketing we wrześniu 2016 roku.

Tekst: Carmen Rolle, Silvia Ugolotti

Tłumaczenie i adaptacja: Urszula Bziuk, STR Traduzioni - Trento

Redakcja: Carmen Rolle, Trentino Marketing

Manager projektu: Carlo Montanaro, Carmen Rolle, Trentino Marketing

Zdjęcia: Alberto Bernasconi, Federico Modica, Carlo Baroni, Alessandro Trovati, Daniele Montigiani, Giulio Di Sturco, Daniele Lira, Foto Fizza, Marco Corriero, Pietro Masturzo, Angela Prati, Alessandro Penso, Alessandro Gruzza, Pio Geminiani, Foto Bisti, Ronny Kiaulehn, Giacomo Bianchi, Silvano Angelani, Romano Magroni, Arturo Cuel, Alexander Debiassi

Druk: Litopat, Verona

Outdoor: Snow Experience

EMOCJE I NARTY

6

Smakowałyki zimowej kuchni

MAKARON, WINO I ZIOŁA

20

Wielkie piękno

JEDYNE TAKIE SZCZYTNY NA ŚWIECIE

28

Après ski we włoskim stylu

ROZRYWKA U SZCZYTÓW GÓR

36

Hotele, do których chce się wracać

HOTELE: UPRZEJMOŚĆ PRZED W SZYSTKIM

42

Z Trydentu

WŁOSKA ŚMIETANKA DWIE GODZINY STĄD

50

KONKURS

WAPISZ SIĘ I WYGRAJ WAKACJE W TRENTINO

Konkurs, w którym wygrać można wspaniałe wakacje w Dolomitach Trentino, dziedzictwie UNESCO. Pobyt dla 2 osób ze śniadaniem, kolacją i skipassem, a do wyboru program sportowy bądź kulinarny, kolacja we włoskim stylu bądź aperitivo z najlepszymi winami Trentino. To wszystko w **Val di Fassa**, gdzie korzystać można z 7 obszarów narciarskich, 83 nowoczesnych wyciągów, 147 tras o łącznej długości 230 km, w otoczeniu najważniejszych masywów Dolomitów: Marmolady, grup górskich Sella, Sassolungo i Catinaccio. Aby uczestniczyć w konkursie i wygrać, przeczytaj informacje i zapisz się na stronie: www.visittrentino.it/konkurs

trentino
marketing

OFFICIAL TOURIST BOARD

Outdoor: Snow Experience

EMOCJE I NARTY

Jazda na nartach, od świtu do nocy. Widowskowe trasy, dla zaawansowanych i dla rodzin. Nowoczesne wyciągi pozwalające uniknąć kolejek. Wspinaczka z przewodnikiem, relaks w schronisku, smakowite specjały czy spa na wysokościach. To wszystko w otoczeniu imponujących szczytów Dolomitów.

Narciarka na Col Rodella-Passo Sella w Val di Fassa. Dojazd z Campitello nowoczesną kolejką. Col Rodella jest połączony z ośrodkiem narciarskim Belvedere, który rozciąga się nad Canazei, oferując piękny widok na szczyty Sassolungo, Sella, Sass Pordoi, Tofane, Marmolada.

800 kilometrów zjazdów na około 500 trasach: w Trentino cyfry mówią same za siebie. Łączą się w pełnej harmonii z zachwycającym pięknem Dolomitów, wpisanych na listę dziedzictwa Unesco. Ale to tylko zapowiedź niesamowitego przeżycia, jakim jest zanurzenie się w majestatycznej naturze. Tu dzień spędzony na nartach to czysta przyjemność. Dzięki wspierającej sport technologii, wyciągom nowej generacji oraz specjalnym imprezom zimowe wczasy nabierają wspaniałych barw. Przykładem tego niech będzie **Trentino Ski Sunrise**: zjazdy narciarskie o świcie. Działającą przed wschodem słońca kolejką wjeżdża się do schroniska na pożywne śniadanie, podczas gdy pierwsze promyki słońca rozświetlają zmrożony przez noc śnieg. Potem pozostaje tylko rozkoszować się zjazdem po pustych stokach, na których widoczne są jeszcze ślady ratraków.

NA STOKACH W TRENTINO TRENUJĄ NARCIARSKIE KADRY NARODOWE I WIELCY MISTRZOWIE, TACY JAK NORWEG AKSEL LUND SVINDAL, KTÓRY WYSOKO CENI NIE TYLKO JAKOŚĆ ŚNIEGU I TRAS, ALE TAKŻE PIĘKNO GÓR, SERDECZNOŚĆ I GOŚCINNOŚĆ MIESZKAŃCÓW TEGO REGIONU. NA PEWNO WRÓCI TU NA WAKACJE Z PRZYJACIÓŁMI.

Jazda na nartach w Dolomitach Brenta dostarcza wielu emocji, to jedne z piękniejszych gór na całym łuku alpejskim, z największym obszarem narciarskim w Trentino: 150 km tras.

EMOCJONUJĄCE TRASY

Wspaniałym przeżyciom narciarskim w Trentino nie ma końca. A to dzięki wyjątkowo dużemu wyborowi tras, które łączą ze sobą ciekawe pod względem technicznym wyzwania narciarskie z niepowtarzalnym pięknem Dolomitów: każda dolina dostarcza innych krajobrazów i przeżyć. W **Val di Fassa** na obszarze narciarskim Buffaure-Ciampac, połączonym z **Ski Area Belvedere – Col Rodella di Canazei**, jeździ się na nartach, podziwiając imponujący widok na masyw Sassolungo, na surowe kontury grupy górskiej Sella i na mieniący się w słońcu lodowiec Marmolada. Kto szuka dużej dawki adrenaliny, powinien wypróbować nową czarną trasę **Vulcano**, dochodzącą do 58% nachylenia, stromo spadającą w stronę Pozza di Fassa. Do tego samego miejsca dojechać można spokojniejszą, 6,5 km trasą: **Buffaure**, z której można podziwiać widok na Cantinaccio i Torri del Vajolet. Dla tych, którzy wolą powolniejsze zjazdy, podczas których można się zatrzymać, rozejrzeć czy po prostu odpocząć i zjeść

coś smacznego, idealną metą jest schronisko **Rifugio Salei** na wysokości 2.225 m, z widokiem na Sassolungo, na obszarze narciarskim Col Rodella. Ten słoneczny taras położony jest na słynnej trasie **Sellaronda**, o łącznej długości 40 km wokół masywu Sella. Górską chatę, wyłożoną drewnem pozyskanym z wiekowych stodół, oferuje alpejskie specjały: np. pstrąga z górskich potoków oraz wyśmienite słodkie omlety z jagodami z pobliskich lasów.

Inny typ krajobrazu i podwójną dawkę emocji zapewnia trasa Paradiso w **Passo Rolle**, nad San Martino di Castrozza. Dostępna jest trasa czarna ze znacznymi nachyleniami oraz czerwona, spokojniejsza z możliwością postojów w otoczeniu piękna Cimon della Pala.

W San Martino od lat 40-tych XX w. miłośnicy gór i narciarze korzystający z dużego obszaru narciarskiego **Tognola** odwiedzają lokal **Malga Ces**, miejsce z bogatym wyborem win z Trentino i dań mięsnych z grilla.

Jazda na nartach w otoczeniu najpiękniejszych gór całego alpejskiego łuku, **Dolomitów Brenta**, to sen, który może się spełnić w ski area Campiglio, Val di Sole, Val Rendena, najbardziej w Trentino, ze 150 km tras. Szlak narciarski **Pancugolo**, z zapierającym dech w piersiach widokiem na Grosté i okazały szczyt Cima Brenta oraz Cima Tosa, to nowe przedłużenie trasy Miramonti goszczącej legendarny wyścig 3Tre, slalom Pucharu Świata. Kolejną kabinową na górze Spinale można dojechać do **Chalet Fiat** (2.104 m). W XIX w. mieściła się tu górską pracownia malarska Gottfrieda Hoffera, dziś jest to lokal w typowym włoskim stylu pod patronatem znanej marki samochodowej. Warto skosztować tu wyśmienitego deseru panna cotta zrobionego z alpejskiego mleka. W ofercie także prywatna sala z didżejem na wykwinne przyjęcia. Powrót Fiatem 500 na gąsienicach.

800 KM TRAS, DWA ROZLEGŁE OBSZARY NARCIARSKIE
DOLOMITISUPERSKI I SKIRAMA WYPOSAŻONE W NOWOCZESNY SYSTEM
WYCIĄGÓW. KOLEJKA O ŚWIECIE NA BELVEDERE W CANAZEI, ORAZ
WYCIĄG KABINOWY NA LODOWCU PRESENA W PASSO TONALE TO
PERŁKI SIECI 238 WYCIĄGÓW Z AKCENTEM NA BEZPIECZEŃSTWO,
KOMFORT, EKOLOGIĘ I WYSOKĄ PRZEPUSTOWOŚĆ

CZYSTA ADRENALINA

Prawdziwych ekspertów narciarstwa obszar **Dolomiti Adamello Brenta** w Pinzolo kusi trasa **Tulot Audi Quattrotto** na zboczu Doss de Sabion. To jeden z najbardziej wymagających technicznie zjazdów w całych Alpach, z zachwycającym widokiem na grupę Brenta, Adamello i Presanella. Na zjeżdżających czyhają wielkie wyzwania – ściany, nagłe zmiany kierunków, ostry zakręt – test narciarskich umiejętności i zarazem przyjemność, którą cieszyć się można na długo, gdyż Tulot, będąca częścią **Dolomiti**, posiada wiele połączeń. W ten sposób został stworzony długi szlak narciarski w dwóch wariantach o różnym stopniu trudności. Jednak największych dreszczy w Trentino przyprawia trasa **Little Grizzly** w Marielleva, w Alta Val Panciana – doświadczenie ekstremalne: zjazd ze szczytu Monte Vigo (2.179 m) z nachyleniem do 70%. Trasa ta, otwarta w poprzednim sezonie zimowym, jest częścią obszaru narciarskiego Folgarida-Marilleva. Przed tą emocjonującą próbą sił warto zatrzymać się w **Magla Vigo**, mistrzowsko odrestaurowanej chacie alpejskiej. Panoramiczna część lokalu wykonana ze szkła pozwala rozkoszować się widokiem gór i lasów pokrytych śniegiem, siedząc przy stole. Specjalność lokalu? Kopytka Strangolapreti, ser Casolèt oraz tagliatelle w sosie z dziczyzny. Wymagająca, ze względu na długość, jest też trasa Olimpionica w okolicy Andalo – Fai della Paganella. Szlak ten, którego główną część stanowi czarna trasa, rozciąga się na prawie 5 km ze szczytu Cima Paganella, zapewniając wspaniałe widoki sięgające doliny rzeki Adygi. Zanim się do niej podejdziesz, warto rozejrzeć się dookoła. Często trenuje tu norweska kadra narodowa, więc można tu zobaczyć w akcji samego Aksela Lunda Svindala. Przerwę w **schronisku Rifugio La Ronda na Cima Paganella**. Zapach sosnowego drewna i chleba świeżo wy-

Po prawiej, Chalet Fiat na wysokości 2.104 m. Kolacja i powrót Fiatem 500 na gąsienicach. Poniżej, Kinderheim delle Marmotte na Alpe Tognola: baby park i ośła łączka z bohaterami z bajek. Obok, instruktorzy w Val di Fassa.

Pięćdziesiąt szkół narciarskich

W Trentino jest 2500 profesjonalnych instruktorów narciarstwa oraz około pięćdziesięciu, certyfikowanych przez A.m.s.i., **Associazione Maestri Sci Italiani** (Stowarzyszenie Włoskich Instruktorów Narciarstwa) szkół narciarstwa biegowego, snowboardu, telemarku, freeride'u, freestyle'u, oraz skialpinizmu info.trentinosci.it/en/schools). Dostępne języki to angielski, niemiecki i rosyjski. Organizowane są wycieczki w rakietach za dnia i wieczorami, wyprawy skialpinizmu, a co tydzień, narciarskie przeprawy przez szlaki **Sella Ronda** oraz pięć tras upamiętniających historyczne miejsca pamięci związane z I wojną światową. Dla prawdziwych sportowców polecane są kursy freeride'u i freestyle'u prowadzone w wielu snowparkach oraz dostarczające dreszczyku emocji zjazdy na czarnych trasach. Na trasach **Self Time** pod bacznym okiem instruktorów można sprawdzić swoje umiejętności oraz udoskonalić technikę i postawę. Dużą wagę przykładają także do nauki dzieci i młodzieży. Niemal wszystkie szkoły posiadają przedszkola na śniegu oraz urządzają *fiaccolate*, nocne marsze z pochodniami, kursy dla dzieci i dorosłych, niepełnosprawnych i niewidzących.

Trasy - ekspert i mistrz narciarstwa radzi...

„Jeśli tylko matka natura ześle dużo śniegu” żartuje **Silverio Pezzeri**, kierownik ds. tras i bezpieczeństwa na wyciągach Belvedere - Col Rodella w Val di Fassa. „Jesteśmy w stanie ośnieżyć zimny grunt w ciągu 70-100 godzin”. „Od listopada, w zależności od temperatury i wilgotności, włączamy armatki śnieżne. W Trentino nie używa się dodatków chemicznych schładzających śnieg, w grę wchodzi wyłącznie stosowanie niskich temperatur: dzięki temu płatki śniegu są bardziej suche i delikatne, tworzą jednolite i zwarte pokrywy”. W utrzymaniu takich warunków pomagają **Snowsats**, awangardowa technologia, za pomocą której co wieczór przy użyciu ratraków, badany jest stan pokrywy śnieżnej oraz jej głębokość, po czym dane przechowywane są komputerowo. Techniczna jakość oraz stały monitoring bezpieczeństwa tras sprawiają, że śnieg na **obszarze narciarskim Paganella** został wybrany jako najlepszy na treningi **norweskiej kadry narodowej narciarstwa zjazdowego**. „Posiadanie idealnych warunków na treningach jest kluczowe dla osiągnięcia dobrych wyników” twierdzi **Aksel Lund Svindal**, zdobywca dwóch Pucharów Świata ogólnych, dziewięciu w specjalnościach, jednego tytułu olimpijskiego i pięciu Mistrzostw Świata. „Na stokach masywu Paganella czuję się jak w domu, dzięki doskonałej jakości tras i pokrywy śnieżnej, a także z innych powodów”. Jakich? „Piękno gór, góralska serdeczność i gościnność, oraz wyśmienite jedzenie: to włoski dodatek, który sprawia, że Trentino to miejsce wyjątkowe. Uwielbiam smaki z Trentino, te ze schroniska **Rifugio La Roda** na szczycie Cima Paganella. Planuję niedługo spędzić tu wakacje z przyjaciółmi z Oslo, pokazać im jak można udanie połączyć narty i rozrywkę”.

Po godzinach

Narciarski dzień w Trentino jest długi i może mieć swoją kontynuację na oświetlonych trasach. Oto najlepsze trasy dla miłośników nocnego narciarstwa, klasycznego i zjazdowego: **Trasa Col Verde** w **San Martino di Castrozza** (19:30 – 23:15); **Trasa Olimpia III** w **Cavalese** w Val di Fiemme (19:30 – 22:30); **Pista Nera** w **Folgarida** (21:00 – 23:00, otwarty ostatni odcinek czarnej trasy); **3Tre** w **Madonna di Campiglio** (tylko po uprzedniej rezerwacji, info@funiviecampiglio.it). **Trasa dla biegówek** **Ciancoal**, w **Pozza di Fassa** (fassa.com/IT/Centro-sci-fondo-Pozza-di-Fassa-Ciancoal, wt., czw. i niedz. w godzinach 17:00 – 22:00). **Ośrodek narciarstwa biegowego Lago di Tesero** (**Centro Fondo lago di Tesero**) (visittfiemme.it/it/active-relax/neve/sci-di-fondo/centro-del-fondo-lago-di-tesero, wt. i czw. do 21:00). **Trasa dla biegówek jezioro Andalo** (**Anello del lago di Andalo**) (andalolifepark.it, wt. i pt. do 21:00).

Snowpark, wyzwania i akrobacje

Skoki, emocje, wolność: to świat freeride'u, nowej mody na jazdę na nartach poza ubitymi trasami z wykonywaniem zatykających dech w piersiach ewolucji. Wśród najlepszych adresów dla snowboardzistów - **Snow Park Monte Bondone** (facebook.com/montebondone.snowpark), niedaleko Trento ze 120-metrową superpipe, 3 slope style o różnym stopniu trudności i parku dla dzieci do 14. roku życia. **Adamello Freestyle Arena** (freestyle.adamellooski.com) niedaleko Tonale jest podzielony na dwie strefy i posiada ponad 25 elementów, wśród nich rampy, box i jibbing. **Dolomiti Park** (fassa.com/IT/DolomitiSnowpark) w Canazei w obszarze narciarskim Belvedere jest dostosowany do wszystkich poziomów umiejętności: Boardercross ma linię easy i medium-pro. Niezastąpiony BigAirBag, ogromny materac napęczniony powietrzem, amortyzuje zbyt odważne skoki. **Ursus Snow Park** (ursus-snowpark.com) w Madonna di Campiglio na szczycie góry Grostè dysponuje ponad 25 elementami na 6 różnych torach oraz układem Boarder-Cross. **Sanpe Snow Park** (passosanpellegrino.it/sanpe-park) w Passo San Pellegrino to jeden z najlepiej dostosowanych parków dla freeridersów, wyposażony w BigAirBag, slope-style w stylu amerykańskim, torach o różnym stopniu trudności oraz fun box. **Burton Progression Park** (tognola.it/en/snowpark/san-martino-snowpark), jeden z pięciu oficjalnych Burton w Europie, należy do kompleksu Ski Area Tognola w San Martino di Castrozza. Posiada 40 elementów dla wszystkich poziomów zaawansowania i jest bezpłatny. Tuż niedaleko - **Rolle Railz Park** (facebook.com/rollerrailzpark) w Passo Rolle, w sezonie organizowane są tutaj zawody, posiada 5 jumpów, 12 różnych rail oraz funbox.

TRENTINO OFERUJE SZEROKI WYBÓR TRAS, KTÓRE ŁĄCZĄ CIEKAWY WYZWANIA POD WZGLĘDEM TECHNIKI JAZDY Z PIĘKNYM KRAJOBRAZÓW. SZCZYT DOŁOMITÓW, WPISANY NA LISTĘ ŚWIATOWEGO DZIEDZICTWA UNESCO, PODZIWIĆ MOŻNA Z RÓŻNYCH STRON, NP. Z PERSPEKTYWY DOŁOMITÓW GRUPY BRENTA Z NAJROZLEGLEJSZYM OBSZAREM NARCIARSKIM: 150 KM TRAS.

jętego z pieca, widok rozciągający się od grupy Brenta aż po jezioro Garda oraz tagliatelle z nutą sosny górskiej – to pokusy, którym trudno się oprzeć. Nie sposób nie zatrzymać się tutaj choćby na aperitivo w akompaniamencie najlepszego wina musującego z Trentino ze świeżymi ostrygami, albo na bombardino, gorący napój z ajerkoniaku, brandy, kawy i śmietany.

WAKACJE Z DZIEĆMI

Trentino to doskonała meta na „narciarski chrzest”, dzięki strefom przyjaznym dla rodzin, gdzie dzieci uczą się jeździć w sposób zupełnie

bezpieczny. Madonna di Campiglio to dobry wybór dla najmłodszych, na zboczu Campo Carlo Magno znajduje się park rodzinny z pięcioma wyciągami taśmowymi. Dla bardziej zaawansowanych małych narciarzy dostępne są pięknie nasłonecznione trasy niebieskie (łatwe) i czerwone (średnie) obsługiwane przez wyciągi na Monte Spinale i Passo Grostè. Doskonałe na rodzinne wypadki narciarskie są także łatwe trasy w Folgaria (100 km), Alpy Cimbra. Obszar narciarski Costa, połączony z miasteczkiem pociągami wahadłowymi, dysponuje wieloma zjazdami dla początkujących oraz wyciągami taśmowymi, które do nich dojeżdżają. Niezapom-

Na dole po lewej, snowboardzista na Passo Rolle.

Obok, instruktorzy narciarstwa z Paganella Fun Club dla dzieci - raj dmuchanych zabawek, torów saneczkowych i wyciągów taśmowych.

mniany Coston-Fiorentini, zwany trasą Man-ny (od nazwy maskotki miasteczka Folgaria): to łagodny zjazd o charakterze edukacyjnym. Między drzewami wypatrzyć można kształty leśnych zwierząt, które należy rozpoznać.

NARTY BIEGOWE I RAKIETY ŚNIEŻNE

Trentino ze swoimi 550 km tras wśród lasów, jezior i imponujących szczytów, stanowi od zawsze ważne miejsce dla narciarstwa klasycznego. Odbývają się tu słynne biegi narciarskie, np. Marcialonga (70 km stylem klasycznym), Lavazelloppet (22 km stylem klasycznym), Millegrobbe (dwa dni, 10 i 30 km stylem klasycznym). Narty biegowe pociągają nie tylko wyczynowców, ale także wielbicieli pięknych krajobrazów, które podziwia się w całkowitej ciszy gór. Wspaniałych przeżyć dostarczają trasy (razem 50 km) z widokiem na **Latemar** w **Val di Fiemme**, przechodzące przez lasy płaskowyżu, przygotowywane codziennie przez **Centro Fondo Passo Lavazé** (lavaze.com). Ponadto **Lago di Tesero** to naturalna baza tras dla biegówek, trudnych i wymagających technicznie, łączących się ze szlakiem Marcialonga. Po tym doświadczeniu odpocząć można w Agritur Piasina, oferującym pokoje wykonane w drewnie modrzewiowym i limbowym, które „opowiadają” historie pasterskie i rodzinne (agriturpiasina.it).

Lasy niespodziewanie przeplatane rozłożystymi obszarami pokrytymi nietkniętym, mieniącym się w słońcu śniegiem oraz kontrast cieni majestatycznych jodeł z błyszczącymi kryształami lodu. Narciarstwo klasyczne w Lavarone pozwala na intymne spotkanie z pięknem płaskowyżu, który rozciąga się aż do Passo Vezzena. W **Centro Fondo Millegrobbe** (malgamillegrobbe.it) odpocząć można w małym ośrodku wellness, **1000Gocce**, z biosauną, łaźnią turecką i strefą relaksu. Trentino oferuje świetne warunki dla biegówek również tuż obok miasta Trento, na trasach u podnóża gór **Tre Cime**

Najlepsze Baby Parki

Okazji do zabawy dla najmłodszych w Trentino nie brakuje, do wyboru wiele snowparków. **Paganella Fun Park** (paganella.net), niedaleko centrum Fai to raj dmuchanych zabawek, z mini motorówkami śnieżnymi, torami dla sanek, wyciągami taśmowymi na małej łączce. Położony wyżej **Paganella Fun Park La Rocca** dostarczy emocji tunelem do snowtubingu. W tym samym kompleksie, w Prati di Gaggia (andaloforfamily.com) znajduje się biblioteka-iglo (Biblioigloo) z książkami, komiksami i kącikami dla małych artystów. W Val di Pejo, w parku **Snow Park Biancaneve** (visitvaldipejo.it/index.cfm/in-inverno/bimbi-e-neve/snowpark-biancaneve) przygody gwarantowane: iglo, karuzele, bangy ball, tubing, a także kampus narciarski i snowboardowy, gdzie nauka staje się zabawą. **Kinderheim delle Marmotte** (sanmartino.com/IT/kinderland_alpe_tognola), Alpe Tognola nad San Martino di Castrozza, oferuje laboratoria dydaktyczne, szkółkę z postaciami z bajek oraz usługę opieki nad dziećmi. **Indian Village** w śniegach Ciampac w Val di Fassa to wysoko położony park w Canazei, do którego dojeżdża się wyciągiem: na łagodny początek nauki na nartach wyciągi taśmowe oraz dmuchane koła do zjazdu po śniegu (fassa.com/IT/Attivita-e-sport-in-Val-di-Fassa—Bambini-inverno). **Fabilandia** (moena.it/it/parco-fiabilandia-inverno) w Moena organizuje popołudniowe happy hours z podwieczorkiem i tańcami dla dzieci.

Duże zdjęcie po lewej, rakiety śnieżne zjednują sobie coraz więcej amatorów górskich sportów. Małe zdjęcie na drugiej stronie, restauracja Fienile Monte, położona bezpośrednio na trasie Col Rodella-Passo Sella.

Kolacja w wysokich górach

Kolacja przy świecach na wysokości 2260 m na trasach **Sellaronda**, w otoczeniu majestatycznych szczytów **Sassolungo** i **Sass Pordoi** – to marzenie możliwe do spełnienia dla nielicznych w restauracji **Fienile Monte** nad **Canazei**. Dawna stajnia wyremontowana i odnowiona obecnie zachwyca gości kameralną atmosferą (tylko 8 stolików) i oryginalnym wnętrzem (ściany zbudowane ze specjanie zbitego siana). Serwowane są tu najlepsze włoskie wina, Trentodoc i cocktail Hugo: wino musujące rosé z syropem z bzu. Kuchnia proponuje oryginalne dania stworzone z regionalnych produktów, takie jak cappuccino z polenty Storo oraz fonduta z alpejskich serów. Dojazd z Passo Sella na skuterach śnieżnych lub ratraku (fienilemonte.it).

LOT NAD PAGANELLA LUB NAD VAL DI FASSA – TAKICH EMOCJI DOSTARCZA PARALOTNIARSTWO. DRESZCZYK ZAPEWNI TEŻ WSPINACZKA PO LODZIE W VAL DI RABBI, TAM CZEKAJĄ NA MIŁOŚNIKÓW ICE CLIMBINGU LODOWE WODOSPADY VALORZ.

Paralotnia: lot nad szczytem Paganella bądź w Val di Fassa. Coraz bardziej popularne stają się sporty dostarczające dreszczyku emocji i prawdziwe wyzwania od skialpinizmu po freeride.

del Monte Bondone w ośrodku **Centro Fondo delle Viote** (scuolascifondoviote.wix.com). W modzie jest ekologiczny i rozrywkowy **snowshoeing**, chodzenie w rakietach śnieżnym, które zjednuje sobie coraz więcej wielbicieli. Podczas samotnych wypraw przez pachnące żywicą lasy, w ciszy przerywanej tylko skrzypieniem śniegu, wdycha się nieskazitelnie czyste, alpejskie powietrze. Tej rozkoszy dostarcza np. trzy i pół godzinna wyprawa na szczyt **Cima Costazza** w Val Vanegia (600 m różnicy poziomu terenu) w Parco Naturale di Paneveggio – Pale di San Martino. Podejścia o średnim stopniu trudności zachwycają widokami na Pale di San Martino. Końcowym punktem trasy jest chata Segantini, w której można się posilić przed powrotem (otwarta tylko latem; zimą trzeba zabrać własny prowiant).

W **Val di Non** dostarcza emocji trzy i półgodzinna trasa wzdłuż Passo della Mendola, z 800 metrową różnicą poziomu terenu, która kończy się pod krzyżem na Monte Roen. Przechodzi się tu przez lasy, pomiędzy górskimi chatami i pastwiskami, podziwiając panoramę 360° obejmującą Dolomiti Brenta, masyw Maddalene, grupę Ortles-Cevedale. Wejście, z początku łagodne, staje się bardziej strome pod najwyższym szczytem Mendoli, ale za to widok stąd jest imponujący: z jednej strony sady w Val di Non, z drugiej góry Lagorai, Sciliar, Catinaccio, Rosengarten aż po jezioro Caldaro i Bol-

Konieczniesz zobacz: wielkie wydarzenia sportowe

PUCHAR ŚWIATA W NARCIARSTWIE ZJAZDOWYM

22 grudnia w Madonna di Campiglio (3trecompiglio.it) 22 grudnia odbędą się zawody 3Tre di Madonna di Campiglio, jeden z wyścigów Pucharu Świata, legendarny slalom wzdłuż Canalone Miramonti. Dwa biegi nocne i bogaty program rozrywkowy sprawiają, że ten dzień będzie

wyjątkowy. Sukcesy poprzednich lat sprawiły, że Fis potwierdziła już to wydarzenie na najbliższe trzy lata.

LA CIASPOLADA 6 stycznia 2017 - Val di Non ciaspolada.it

Ten bieg na rakietach śnieżnych to jedno z ważniejszych wydarzeń zimowych we Włoszech i najważniejsze, międzynarodowe spotkanie dla miłośników

tego sportu. Tradycyjnie odbywa się w Święto Trzech Króli, (6 stycznia 2017), w Alta Val di Non, i przyciąga około 6 000 uczestników. To nie tylko najważniejsze spotkanie zawodowców, ale także wspaniałe wydarzenie dla rodzin i amatorów sportu na każdym poziomie zaawansowania.

FIS TOUR DE SKI CROSS COUNTRY WORLD CUP

7-8 stycznia 2017 - Lago di Tesero i Alpe Cermis
fiemmeworldcup.com

7 i 8 stycznia Tour de Ski w Val di Fiemme odbędzie się tradycyjnie ostatni etap tego spektakularnego turnieju narciarstwa. Zawody rozegrają się na Stadio del Fondo di Lago di Tesero, a imponujący finałowy etap Final Climb odbędzie się na trasie Olimpia dell'Alpe Cermis, które stromości dostarczały

emocji publiczności już od pierwszej edycji w 2007 roku. Program wydarzenia pozostaje niezmienny – „mass start” w sobotę (10 km dla kobiet i 15 km dla mężczyzn) i „pursuit” w niedzielę, ostatnie 9 kilometrów pomiędzy Stadio del Fondo i Alpe Cermis.

MARCIALONGA

29 stycznia 2017 - Val di Fiemme i Val di Fassa
marcialonga.it

Od 44 lat tysiące „bizonów”, jak żartobliwie określa się uczestników tego konkursu, pasjonatów-amatorów oraz sportowych mistrzów, pochodzących z Włoch i północnej Europy zaludniają trasy dwóch dolin w Dolomitach, aby wspólnie zmierzyć siły w najważniejszym wyścigu we Włoszech. Z miasteczka Moena do Cavalese, przejeżdżając przez Canazei,

Predazzo, jezioro Tesero, ostatnie podejście w miejscowości Cascata, które często decyduje o zwycięstwie.

**FIS PUCHAR ŚWIATA
W KOMBINACJI
NORWESKIEJ**

13-15 stycznia 2017

Predazzo i Lago di Tesero
fiemmeworldcup.com

Sprawność w locie i wytrzymałość fizyczna na wąskich nartach: to synteza kombinacji norweskiej. Ta dyscyplina

sportowa ma co roku swoje pięć minut w Trentino, w dolinie Val di Fiemme. Sceną dla konkurujących jest skocznia w Predazzo (Stadio del salto di Predazzo) i Stadio del Fondo w Lago di Tesero, gdzie ma swój etap także wyścig o Puchar Świata. Przy okazji tych zawodów organizowane są także wydarzenia muzyczne.

NA ŚNIEGU MOŻNA WSZYSTKO: PEDAŁOWAĆ NA FAT BIKE,
JEŹDZIĆ KONNO (WERSJA Z KUCYKAMI DLA DZIECI),
SZYBOWAĆ W SANIACH CIĄGNIĘTYCH PRZEZ ZAPRĘGI
PSÓW W CENTRO WINDSHOT.IT W PASSO COE BĄDŹ W
DOGSLEDDING ATHABASKA W MADONNA DI CAMPIGLIO.

Fatbike, paralotnia i inne przeżycia

Zjazd po nietkniętym śniegu wynagradza trud podejścia i stanowi jedną z zalet skiaplinizmu w Trentino zachwycającym nieporównywalnym pięknem. Wejście na szczyt **Cima Brenta**, prowadzące przez wąwóz Massari, czyli klasyk Dolomitów, to widowiskowa i trudna pod względem technicznym trasa, dla sportowców i osób dobrze przygotowanych fizycznie (8 godzin). Szczyt **Cima Mulaz**, w samym sercu **Pale di San Martino**, osiągnąć można na nartach po pokonaniu stromego zbocza i krawędzi. Ten zjazd oferuje spektakularne widoki, ale trudności techniczne sprawiają, że jest on zarezerwowany tylko dla ekspertów (6 godzin). Zachwycająca panorama na 360° rozpościera się ze szczytu **Cima d'Asta** w grupie Lagorai. Żeby na niego dotrzeć, trzeba najpierw pokonać emocjonujące podejście od doliny jeziora Lago di Cima d'Asta, między imponującymi granitowymi ścianami, wspinając się za pomocą metalowych lin po wąskich przejściach i stromych grzbietach (4 godziny). **Freeride** w otoczeniu przyrody Trentino pozwala w pełni doświadczyć „power of powder”. Wyjątkowo emocjonujące zjazdy od stacji kolejki **Sass Pordoi**, wzdłuż Canale delle Torrette i Canale Joel oraz klasyk, Val Lasties. W parku **Parco Naturale Adamello Brenta, Passo del Tonale**, znajdują się słynne miejsca do uprawiania jazdy poza trasami: głęboki kanał Passo del Dito, punkt honoru dla każdego wielbiciela tego sportu, do którego zjeżdża się na linie, oraz popularny Cantiere, wzdłuż wysokiej części Val Presena. W parku **Parco Naturale Paneveggio-Pale di San Martino**, przejście **Fradusta** dosłownie zapiera dech w piersiach: zjeżdża się tu między górami, pod ścianami szczytów Cima Canali oraz Cima Vezzana, dojeżdżając do urokliwej doliny **Val Canali**. Za ekstremalny wyczyn, który dzięki opcji latania w tandemie, dostępny jest dla wielu, uważa się **paralotniarstwo** w Val di Fassa

(**Fassafly**: fassafly.com i **Sport Check Point**: fassasport.com) oraz nad szczytem Paganella (**Ifly**: www.iflytandem.it). Przemierzając ogromne, ośnieżone przestrzenie, poczuć można pełną harmonię z otaczającą przyrodą. W Trentino spróbować można także sił w jeździe na rowerach fatbike (także w wersji ze wspomaganiem): w Fai della Paganella u Paganella Bike (dolomitipaganellabike.com), w Val di Fassa u Edubike (edubike.it), u Ski Area di Folgaria także nocą (folgariaski.com), w Dimaro u Val di Sole Bike Rent & Tour (valdisolebike.com).

Jazda konna po śniegu możliwa jest w ośrodku Centro di Equitazione w Andalo na Paganella, organizowane są tu przejazdy z przewodnikiem (tel: 0461.585900). W Pellizzano w Centro di Equitazione Alpina Val di Sole dostępne są też kucyki dla dzieci (maneggio.net). Club Ippico Fontanelle w Predazzo zaprasza na przejażdżki w Val di Fiemme (clubippicofontanelle.it).

zono. Kto natomiast czuje zew dzikiej natury może spróbować podejść w rakietach do **Val di Fumo** w Parco Naturale Adamello-Brenta. To najwyższy punkt trasy prowadzącej przez Val Daone w środkowej części Giudicarie (Giudicarie Centrali), do którego prowadzi szlak otoczony dziewiczą i fascynującą przyrodą: strzeliste szczyty oraz kaskady lodowe – nieczła gradka dla wspinaczy ice climber, aż po jezioro Lago di Malga Bissini. Po osiągnięciu wysokości 1800 m tę wyczerpującą wycieczkę (6 godzin) rekompensuje piękny widok na dolinę i masyw Caré Alto.

KONKURS

DO WYGRANIA WAKACJE W TRENTINO DLA 2 OSÓB ZE ŚNIADANIEM, KOLACJĄ I SKIPASSEM.

Do wygrania wakacje w Trentino dla 2 osób ze śniadaniem, kolacją i skipassem. Ponadto niespodzianka: emocjonująca jazda na nartach w **Val di Fassa**: 7 obszarów narciarskich, 83 nowoczesnych wyciągów, 147 tras o łącznej długości 230 km, a dookoła najważniejsze masywy Dolomitów: Marmolada, grupy górskie Sella, Sassolungo i Catinaccio. Aby uczestniczyć w konkursie i wygrać, przeczytaj informacje i zapisz się na stronie: **www.visittrentino.it/konkurs**

Widowskie trasy do uprawiania skialpinizmu w Trentino. Najbardziej spektakularne trasy i cele wypraw to Cima Brenta i Cima Mulaz w sercu Pale di San Martino, Cima d'Asta.

ADRESY

Rifugio Salei i restauracja Fienile Monte

Kuchnia dla smakoszy
nieopodal tras Col
Rodella
Passo Sella, Canazei
tel: +39 335 7536315
rifugiosalei.it;
fienilemonte.it

Malga Ces

Dawna chata górską z
pokojami z widokiem na
trasy
Loc. Malga Ces,
San Martino di Castrozza
tel: +39 0439 68223
malgaces.it

Chalet Fiat

Pod patronatem słynnej
marki samochodowej,
wysoki lifestyle na
wysokościach
Loc. Monte Spinale,
Madonna di Campiglio
tel: +39 333 1938030 /
0465 441507
chaletfiat.net

Malga Vigo

Odnowiona chata górską
nieopodal najlepszych
stoków w Trentino
Piana delle Malghette,
Pinzolo
tel: +39 333 7687978
malgavigo.it

Rifugio La Roda

Dania z nudą sosny,
ostrygi i wino musujące
Cima Paganella, Andalo-
Fai della Paganella
tel: +39 348 8939544 /
340. 5841890
laroda.it

Baita Gardonè

Lounge bar z jazzem i
widokiem na Latemar
Loc. Gardonè, Predazzo
tel: +39 0462 503110

Smakołyki zimowej kuchni

MAKARON, WINO I ZIOŁA

Czysta woda lodowca, produkty z okolicznych lasów i łąk. To sekrety świeżych, zdrowych i aromatycznych potraw.

Tradycyjne przepisy czy nowe interpretacje szefów kuchni odznaczonych gwiazdkami Michelin. Do tego czerwone wina lub słynne bąbelki z Trentino.

Góralski sposób na makaron – do smakowania w restauracji El Molin. Alessandro Gilmozzi (alessandrogilmozzi.it) to jeden z najciekawszych i najbardziej innowacyjnych szefów kuchni w Dolomitach. Przygotowane przez niego dania, gotowane na wolnym ogniu, pachną lasem i ziołami. Ciekawy sposób zastosowania produktów wędzonych.

GÓRSKA KUCHNIA PRZEŻYWA SWÓJ ROZKWIT.
WYRÓŻNIENI GWIAZDKAMI SZELOWIE
KUCHNI SIĘGAJĄ PO TRADYCYJNE DANIA,
PROSTE, SMACZNE I ZDROWE, PONIEWAŻ
PRZYRZĄDZANE ZE SPRAWDZONYCH WIEJSKICH
SKŁADNIKÓW, PIELĘGNOWANYCH CZYSTYM
POWIETRZEM I KRYSTALICZNĄ WODĄ.

Osiem restauracji odznaczonych gwiazdkami Michelin. Rzeńskie i czyste powietrze regionu Trentino Alto Adige (Trentino Górna Adyga), zimą pachnące śniegiem, latem zbożem i runem leśnym. Krystaliczna woda, spływająca z lodowców i zaśnierzonych szczytów, niczym nieskażona, bogata w sole mineralne pochodzące z dolomickich skał. Natężenie doznań wzmacnia ziemia, która choć skalista, rodzi jednak wonne zioła i wytrzymałe rośliny.

Te wszystkie czynniki decydują o jakości żywności - serów, mleka, wędlin, ryb słodkowodnych, wina, o ich zdecydowanym smaku, niemal zapomnianym, niemającym nic wspólnego z homologacjami. No i są tradycyjne przepisy. Ci, którzy uważają, że górska kuchnia nie wyróżnia się niczym specjalnym, nigdy nie siedzieli za prawdziwym trydenckim stołem, nie rozmawiali z ludźmi, którzy przygotowali poczęstunek, nie słyszeli starych opowieści. Jak chociażby tę o zupach, które od dawien dawna podaje się w górskich malgach. Jeden talerz typowej zupy z borowików i z pszenicy, serwowanej na przykład w **Malga Canali**, jest w stanie zastąpić cały obiad. Malga znajduje się w dolinie Canali, niegdyś we władaniu hrabiego Welsperg, dzisiaj objętej granicami Parco Naturale Paneveggio-Pale di San Martino. Właścicielka, Gianna Tavernaro i jej córki postanowiły przywrócić atmosferę lokalnych tradycji: zakładają stroje ludowe i serdecznie podejmują gości w sali wykładanej drewnem i kamieniem, wypełnionej ciepłem kominka. W menu znajdziemy carne fumada (wędzone mięso), lucanica cauriota affumicata (wędzoną kiełbasę w grubym flaku), typowy dla Primiero ser Tosela zarumieniony na maśle (o nazwie Botiro), z mleka krów należących do właścielek. Rodzinne tradycje kultuwuje się również w Folgaria. Właściciele restauracji **Da Ugo** nazywają się Leitempergher, co oznacza "ludzie z gór". Ich korzenie sięgają odległych czasów. Przybyli tu z Westfalii wraz z hrabią na Zamku Beseno i w latach 20. rozpoczęli działalność. Dziś, tak jak i wczoraj, serwują gnocchi i domowy makaron z grzybami, gulasz oraz duszone mięso na winie Teroldego. Drewniana izba, ceramiczne piece, kolekcja

Zdjęcie u góry: Malga Canali w Parku Naturalnym Paneveggio - Pale di San Martino. Tradycyjna kuchnia, od wędzonego mięsa po zupę z górskich chat. W dole: obiad w chaletfiat.net z widokiem na Dolomity Brenty.

sprzętów rolniczych i stary akordeon, idealnie wtapiają się w pejzaż płaskowyżu Fuciade, biegnącego ponad przełęczą Passo San Pellegrino. Tutaj też spotkamy dwóch mistrzów kuchni. To Sergio Rossi i jego syn, Martino, ze schroniska **Rifugio Fuciade**.

Sergio przede wszystkim dał uwieść się winom, tak bardzo, że sam osobiście wykuł w skale winiarnię. Kuchnia, którą prowadzi wraz z Martino to opowieść o tym, jak górale sprytnie wykorzystują każdą jadalną rzecz. Na przykład ravioli z dzikimi gruszkami, które kiedyś zbierano i suszono, by stosować je zamiast cukru (zbyt wtedy drogiego), fagot da mont, czyli smaczne

Wspaniałe wino z niepozornych winnic

Trydenckie tradycje winiarskie zna każdy: w produkcji zaangażowanych jest 50% gmin, a obszar DOC jest tu największy w całych Włoszech (80%). Trentino - ziemia wspaniałych win, ojczyzna małych gospodarstw, prowadzonych przez prawdziwych alchemików i ambasadorów tego terytorium. Jednym z nich jest **Eugenio Rosi**, enolog, absolwent Szkoły Rolniczej w San Michele all'Adige, hodowca winorośli, który zrewolucjonizował procedury i techniki naturalnego winiarstwa. Nie można wrócić z Trentino bez przynajmniej jednej butelki jego nadzwyczajnego Marzemino della Vallagarina, z etykietą Poiema (Via Tavernelle, 3/B Volano, tel.: +39.0464.461375)

Do uznanej szkoły enologicznej San Michele all'Adige uczęszczał również **Mario Pojer**, który wraz ze swym współnikiem Fiorentino Sandri prowadzi przedsiębiorstwo na wzgórzu Faedo, u wejścia do doliny. Butelki wyjątkowego wina sprzedają już od 1975 roku. Na pierwszym miejscu należy wymienić Muller Thurgau z gron uprawianych na wysokości 700 m, następnie Besler Blank i Ross z maso o tej samej nazwie, gdzie uprawy charakteryzują się ogromną różnorodnością odmian i w końcu Merlino - prawdziwa enologiczna magia (pojeresandri.it). Absolwentką instytutu rolnictwa jest także **Elisabetta Foradori** i, podobnie jak Rosi, należy do Dolomickiego wolnego związku producentów wina, który z dumą kultywuje szacunek dla rolnictwa oraz tutejszej natury i tradycji. Od 2002 roku prowadzi gospodarstwo biodynamiczne, co pozwoliło jej wzbogacić wiedzę o naturalnym cyklu i właściwościach terytorium. Wino Teroldego poddaje fermentacji w glinianych amforach, ponieważ ich kształt i struktura gwarantuje wysoką czystość i równowagę w procesie winifikacji (elisabettaforadori.com).

Erika Pedrini, reprezentująca najmłodsze pokolenie zarządców w gospodarstwie rolnym Azienda Vitivinicola Pravis, może poszczycić się tytułem magistra dwóch kierunków oraz wyróżnieniem dla najlepszego enologa under 35, przyznanym jej w 2012 roku. Znajdująca się w dolinie Valle dei Laghi winiarnia przejęła w zarządzanie winnice po Cesarstwie Austro-Węgierskim, od Negrara al Franconia, po Gropello. Erika zmodernizowała winiarnię; realizując "projekt pionowy" podzieliła ją na trzy poziomy, wino przechodzi więc przez proces produkcyjny dzięki sile grawitacji, bez stosowania pomp hydraulicznych. Pozwoliło to na optymalizację liczby pracowników oraz oszczędność energii. Gospodarstwo jako jedno z nielicznych produkuje Vino Santo Doc, idealne uzupełnienie uroczystych kolacji.

Vino Santo Doc jest wytwarzane z winogron nosiola, lokalnego, aromatycznego szczepu; czynnikami niezbędnymi do jego powstawania są czas, wiejący od strony jeziora Garda wiatr, obsuszający grona na gałązkach oraz "Botrytis cinerea", szlachetna szara pleśń osadzająca się na gronach, wzmagająca obsychanie i koncentrację cukru. Każdego roku uzyskuje się niewiele butelek tego niezwykle wykwintnego wina o intensywnym, wonnym aromacie; jego harmonijny smak na długo pozostaje w ustach; wino może leżakować nawet 50 lat (www.fondazione Slow Food.com/it/presidi-slow-food/vino-santotrentino).

U góry: ryby słodkowodne to specjalność w Osteria de l'Aquarol w Panchià. Strona obok: do schroniska Rifugio Fuciade można dotrzeć na saniach, nartach, rakietach; warto spróbować pierożków ravioli z dzikimi gruszkami.

SNOW ITALIAN STYLE

Alessandro Bellingeri

rocznik 1983, najlepszy szef debiutant kuchni północnych Włoch w 2012. Jego sekret?

Warzywa i aromatyczne zioła prosto z ogrodu.

Risotto i ryby

W Trentino serwuje się również ryby. Ryby słodkowodne, o zwartym mięsie i delikatnym, czystym smaku, który zawdzięczają lodowatej wodzie górskich strumieni. Najlepiej smakują podane w smażonej, chrupiącej mieszance ryb i warzyw, polane kremowym jogurtem w Osteria de L'Acquarol w Panchià. Przyrządza ją Alessandro Bellingeri, młody mieszkaniec Cremony, który w Val di Fiemme znalazł swój drugi dom i tutaj też łączy trydenckie smaki z kreatywnymi ideami, jakie podpatrzył u wielkich mistrzów (Bottura, Crippa, Gilmozzi, Spigaroli).

Nie można zapomnieć o risotto z ricottą, podawanym z marynowanym i wędzonym golcem.

tortelli z czarnymi jagodami i duszoną jeleniną. Restauracja **Alfiero** w Madonna di Campiglio, prowadzona od samego początku przez rodzinę Lorenzetti, jest powszechnie znana z wysokiej jakości i klasy, ale przede wszystkim ze względu na makaron tagliatelle z mączki kasztanowca, podawany z sosem z dziczyzny, a także golca z góorskimi ziemniakami. Także w Val di Sole podaje się na stół ryby z mroźnych górskich strumieni: Były matematyk, Alessandro Da Prà, wraz z bratem Andream, otworzył w przydomowej stajni małą restaurację z pokojami **Corte dei Toldi**. Można tu zjeść filety z pstrąga, golca, sieci duszone w niskiej temperaturze oraz makaron tagliolini z pstrągiem i karczochami. Pizza po trydencku? Oliwa znad Gardy, szynka jagnięca z Fiemme, ser Trentingrana, kielbasa lucanica to typowe lokalne składniki serwowane na 60 rodzajach pizzy braci **Crepaz** z **Le Giare** w **Pozza di Fassa**. Warto również zapamiętać adres **Bistrot Dolomeiu** w Andalo, gdzie **Filippo Crippa** podejmuje takimi specjałami, jak foccaccia z solonym mięsem i żytem, z jeleniem, z pstrągiem oraz pizza z włoskiej maki mielonej żarnami.

JAK SMAKUJE PIZZA Z DOLOMITÓW?
WYRABIANA JEST Z MĄKI MIELONEJ
KAMIENNYMI ŻARNAMI I OLIWY Z OLIWEK
ZNAD JEZIORA GARDA. DODATKIEM MOŻE BYĆ
SER TRENTINGRANA CZY SZYNKA JAGNĘCA
Z VAL DI FIEMME. PONADTO ROZKOSZOWAĆ
SIĘ MOŻNA FOCACCIĄ (RODZAJ PLACKA)
Z PSTRĄGIEM, CARNE SALADA (SUROWE,
MARYNOWANE MIĘSO) I ŻYTEM, PRAWDZIWYMI
SKARBAMI TUTEJSZYCH DOLIN.

MŁODZI SZEFOWIE KUCHNI

Ziemia, tak bardzo obfitująca w doskonałe składniki, inspiruje współczesnych szefów kuchni naturalnością i świeżością. Nowe pokolenie trydenckich kucharzy, tworzących doskonałe dania pachnące lokalnymi specjami, to prawdziwa wizytówka tego terytorium.

Dla **Paolo Donci**, który mając zaledwie 19 lat został najmłodszym Włochem wyróżnionym gwiazdą Michelin (i który piastuje ją do dzisiaj, będąc obecnie szefem kuchni w **Malga Panna** w **Moena**) codzienną inspiracją jest świadomość życia w naturalnym ogrodzie botanicznym. Nieskażona przyroda to jego prywat-

Trentino - włoska śmietanka

Caseificio Sociale Val di Fassa.

Ser alpejski i Trentingrana, masło, jogurt i mód (Strada Dolomites 233, tel. +39 0462764076).

Caseificio Sociale di Primiero. Botiro - wiejskie masło, slow food i inne sery z górskich chat Primiero (primiero.com).

Caseificio Sociale di Predazzo e Moena. Tu kupisz ser Puzzone (puzzonedimoena.com).

Gospodarstwo Rolne Mazarol. Jedne z najlepszych trydenckich kozich serów, biologiczna produkcja miodu, jogurtu, zorganizowane wizyty na farmie (fattoriadidattica.trentino.it).

Melga de Fascia (spółdzielnia

mleczarska z Pera, Campitello i Canazei). Mleko, śmietana, sery z doliny (Strada Dolomites, 233, Pera d Fassa, tel. +39 0462 764076; Str. De Pent de Sera 17, Campitello di Fassa, tel. +39 0462 750301).

Caseificio Sociale Val di Fiemme.

Wyroby z mleka koziego i sery typowe dla doliny (Loc. Bivio Carano, Cavalese, tel. +39 0462 340284).

Caseificio Sociale della Val di Sole.

Presanella – to producenci sera Casolèt (Presidio Slow Food) www.caseificiopresanella.it

Caseificio degli Altipiani del Vezzena.

Tu dostarcza się mleko z Folgaria, Lavarone i Luserna, by następnie przetworzyć je na Vezzena, najstarszy trydencki ser - Via Guglielmo Marconi, 7, Lavarone – tel. +39 0464 783106 www.caseificiovezzena.it

Ballardini. Lokalne wina, sery i wędliny, degustacje (P.zza Brenta Alta 21, Madonna di Campiglio, tel. +39 0465 441056, ballardini.to)

La Boscaiola. Wędliny, takie jak mortandela i ciuga (Slow Food), speck szynka z jelenia. Dania z różną, pieczywo, wina Via Cima Tosa 49, Madonna di Campiglio tel. +39 0465 443208

Casa del Formaggio Dellagiacoma.

Sery oraz najlepsze produkty trydenckich gór: ciasta, miód i grappy. (Piaz del Melghèr 4, Pozza di Fassa, tel. +39 0462763688)

Trota Oro. Pstrągi, golce, sieje z mroźnych wód płynących po dolomickich lodowcach. Wędzone i marynowane w słodkiej soli Sale Dolce di Cervia (trotaoro.it).

Restauracja L'Chimpl a Tamion stosuje lokalne produkty i zioła. Od wiejskich serów, pędów limby, po sosnowe igły.

na pracownia. Dzikie zioła i grzyby zbierane przez ojca Vigilio w lasach rosnących w cieniu góry Latemar, sery, dziczyzna, jagnię z Val di Fiemme: wszystkie te tradycyjne składniki stają się dla niego natchnieniem do tworzenia autorskich interpretacji kulinarnych. Wszystko jedno, czy są to klasyczne knedle canederli al Puzzone di Moena polewane białym alpejskim masłem, czy bardziej wyszukane spaghetti tiepidi, pstrąg alpejski, krem topinambur i prażone orzechy laskowe.

Esencję trydenckich gór i ich upajające zapachy odnajdziemy również w menu **Stefano Ghetta**, z **L'Chimpl**, w Tamion w dolinie **Val di Fassa**, przy drodze wiodącej do jeziora Carezza. Pędy sosny, bez koralowy, dziki koper włoski, igły sosnowe to niezwykle składniki kuchni pełnej entuzjastycznego powrotu do korzeni. Stefano ukształtowała atmosfera międzynarodowych hoteli, ponieważ już jako 22-latek objął zarządzanie małą restauracją przy hotelu prowadzonym przez rodzinę jego żony. W jego serce jest również wpisana miłość do gór. Najbardziej czytelnym przejawem tego związku są serwowane przez Stefano potrawy - jajko w koszulce z Tamion ze szpinakiem, ser cuore di Fassa, ziemniaki i trufle. **Stefano Tait** z restauracji **Costa Salici** z **Cavalese**, idąc śladami swojego ojca Maurizio, serwuje gościom intensywnie aromatyczne potrawy - smażony ser Val di Fiemme z kapustą i żytnimi ravioli w sosie z jeleniny, suszonych pomidorów, pesto z ziół i jałowca, ale także subtelne i delikatne, jak wędzony golec z solanką sodową i pieczonymi ziemniakami oraz pstrąg w sosie.

OBOWIĄZKOWY PUNKT PROGRAMU W GÓRSKICH SCHRONISKACH I RESTAURACJACH - KOLACJA Z WIDOKIEM. NA SZCZYTACH LATEMARU, DOLOMITÓW BRENTY CZY PALE DI SAN MARTINO, NA ARTYSTYCZNE INSTALACJE PRZYKRYTE ŚNIEŻNĄ POKRYWĄ

NA KOLACJĘ SKUTEREM ŚNIEŻNYM

Góry odcinające się ciemnym konturem od jasnego nieba, blask księżyca połyskujący w śnieżnym puchu - oto urok kolacji w schronisku po forsowej wędrowce na raketach lub skuterze. I tak właśnie można dotrzeć z Molveno do **Rifugio La Montanara**, na wysokości 1525 m, klasycznej baita z kominkiem, vis a vis Dolomitów Brenty. Owszem, można skorzystać z wyciągów, ale czy nie lepiej dotrzeć tam snowcatem lub na raketach (2 godziny), rozkoszując się pięknem przyrody?

Specjalność? Ziemniaczane spaghetti z borowikami i mortandela (wędzona wieprzowa mielonka), policzek wieprzowy Trentodoc. Z kolei w **Cascina Zeledria** w **Campo Carlo Magno** ponad **Madonna di Campiglio** (narty lub skuter) czeka na gości "solo qui" - kamień wapienny na środku stołu, na którym przyrządza się sery, mięso i warzywa, a także szpinakowe kluski - strangolapreti na maśle oraz polenta z kielbasą i grzybami. Naprzeciwko można zaopatrzyć się w speck i wiejskie sery.

KONKURS

DO WYGRANIA WAKACJE W TRENTINO DLA 2 OSÓB ZE ŚNIADANIEM, KOLACJĄ I SKIPASSEM

Do wygrania wakacje w Trentino dla 2 osób ze śniadaniem, kolacją i skipassem. Ponadto niespodzianka: kolacja we włoskim stylu w jednej z miejscowości w **Val di Fassa** w otoczeniu majestatycznych masywów Dolomitów: Marmolady, grup górskich Sella, Sassolungo i Catinaccio. Aby uczestniczyć w konkursie i wygrać, przeczytaj informacje i zapisz się na stronie: **www.visittrentino.it/konkurs**

Baita Caserina na górze **Alpe di Pampeago** kusi kolacją przy świecach w odnowionej stodole ze świerkowego drewna (używanego do wyrobu skrzypiec). Swoim gościom oferuje pappardelle z dziczyzną przy malowniczym akompaniamencie szczytów Latermar. Wokół schroniska rozstawione są instalacje i rzeźby RespirArt. Pale di San Martino i Cima Uomo wyznaczają horyzont dla **Baita Paradiso** w arenie narciarskiej Passo San Pellegrino (2200 m). Baita doc z XVII-wiecznym stropem i porfirową podłogą, izbą i doskonałą kuchnią. Piecze się tu nawet chleb, ale specjalnością są zupy, wyśmienita cielęcina na sosnowym drewnie w bochenku chleba i grostl. Szeroka panorama gór.

ADRESY

Malga Canali

Dawne tradycje,
domowe sery
Località Val Canali,
Passo Cereda
tel. +39 320 8326226

Ristorante Da Ugo

Środkowoeuropejska,
górska kuchnia.
Via Colpi 343, Folgaria
tel. +39 0464 721141
ristorantedaugo.com

Rifugio Fuciade

Miejsce dla smakoszy,
zatopione w ciszy
płaskowyżu
Località Fuciade, Passo
San Pellegrino, Soraga
tel. +39 0462 574281
fuciade.it

Ristorante Da Alfiero

Dziczyzna, ryby
z górskiego potoku
Via Vallesinella 5,
Madonna di Campiglio
tel. +39 0465 440117
ristorantealfiero.it

Alla Corte dei Toldi

Restauracja i Residence
Średniowieczna stodoła
w dolinie Val di Sole.
Via dei Falidoni 32,
Terzolas
tel. +39 0463 901038
cortedeitoldi.it

Malga Panna

Najlepsze trydenckie
produkty przetworzone
przez Paolo Donei
Strada de Sort 64, Moena
tel. +39 0462 573489
+39 335 6813777
malgapanna.it

L'Chimpl

Zapachy gór,
serwowane z finezją.
Str. de Tamion,
Vigo di Fassa
tel. +39 0462 769108
hotelgranmugon.com

Costa Salici

Trydenckie tradycje
przekazane z ojca na
syna
Via Costa dei Salici 10,
Cavalese
tel. +39 0462 340140
costasalici.com

Osteria dell'Acquarol

Najlepsze ryby
słodkowodne
Via Nazionale 42,
Panchià
tel. +39 0462 813082
osteriadelacquarol.it

Rifugio la Montanara

Dojazd na raketach
śnieżnych, skuterem
lub wyciągami.
Loc. Tovre, Molveno
tel. +39 0461 585603
montanara.ea23.com

Ristorante Cascina Zeledria

Mięso i sery przyrządzane
na kamieniu wapiennym.
Loc. Zeledria,
Madonna di Campiglio
tel. +39 0465 440303
zeledria.it

Baita Caserina

Kolacje przy świecach.
Loc. Pampeago, Tesero
tel.: +39.3392109400
baita-caserina.it

Baita Paradiso

Cielęcina na sosnowym
drewnie w bochenku
chleba.
Loc. Paradiso, wyciąg
krzeselkowy
Costabellina, Moena
tel.: +39.3490614837
baitaparadiso.it

Bistrot Dolomieu

Pizza dla smakoszy
Via Ponte Lambin 4,
Andalo
tel. +39 0461 585952
lacucinadifilippo.com

Le Giare

Pizza po trydencku
Piazza del Malghèr 20,
Pozza di Fassa
tel. +39 0462 764696
legiare.net

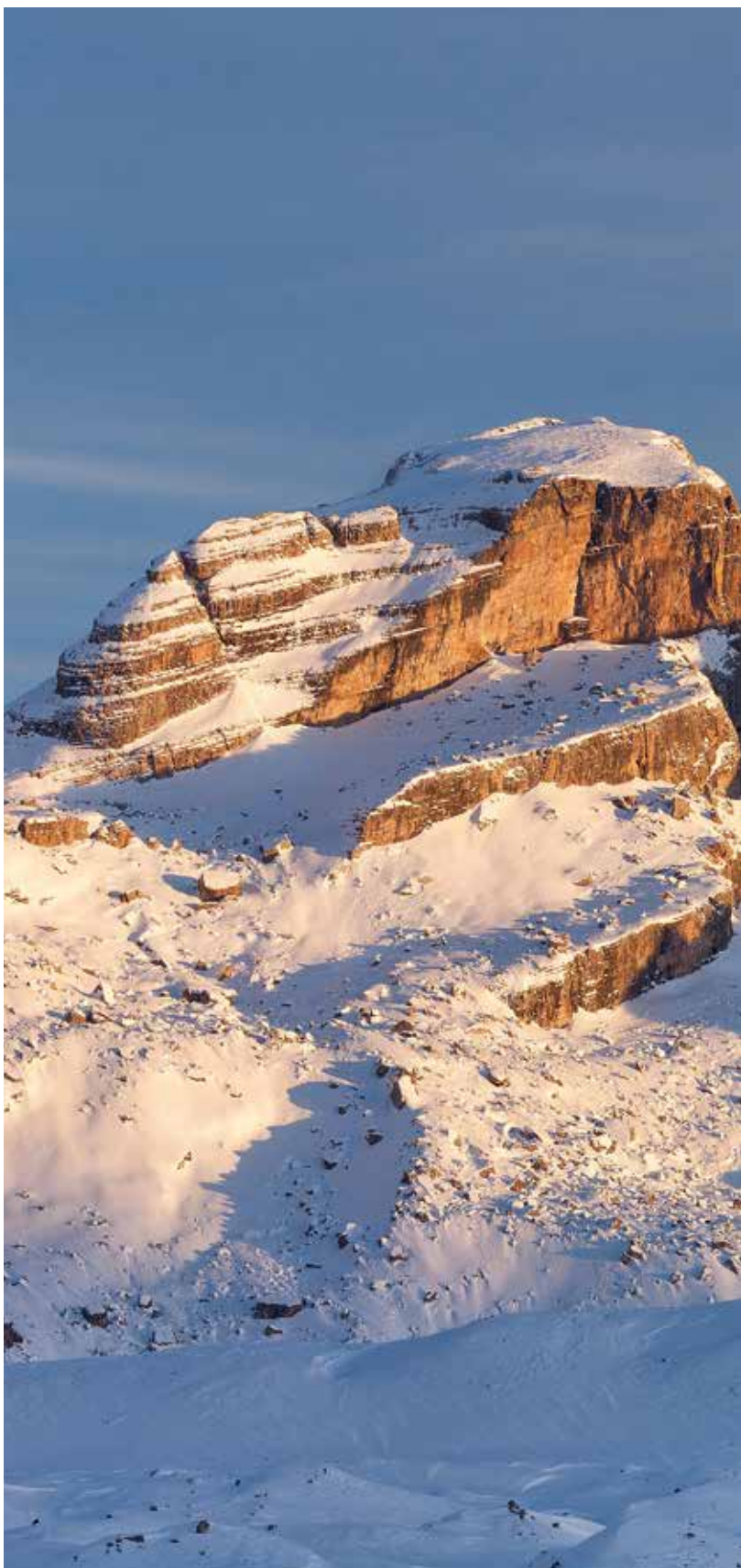
Wielkie piękno

JEDYNE TAKIE SZCZYT NA ŚWIECIE

W saniach, konno, na nartach.
W otoczeniu majestatycznych
gór, w ciszy ośnieżonych lasów.

Wśród sztuki na otwartym
powietrzu. Jak i gdzie cieszyć się
najpiękniejszymi widokami.

Zachód słońca w Dolomitach
Brenta w Parco Naturale
Adamello-Brenta to widowisko
nie do przegapienia. Grupa
górska rozciąga się na 40 km.
Najwyższy szczyt, 3.151 n.p.m.,
to Cima Brenta. Narty i nie tylko,
wszystkie sporty zimowe, a
także spacer i jazda konna po
śniegu.

Kulig w Val di Fassa – wycieczka w ciągu dnia spodoba się najmłodszym, wieczorem natomiast można ją połączyć z kolacją w schronisku.

Spacer na świeżym powietrzu pośród artystycznych instalacji, podkreślonych bielą śniegu, jazda na łyżwach po lodzie z widokiem na pozostałości osady sprzed sześciu tysięcy lat, rozgrzewająca sauna w nowym wydaniu. To różne, wyjątkowe sposoby na odkrycie Trentino, na zanurzenie się w jego naturze i dogłębne zrozumienie duszy tych gór, a także obyczajów ludzi, którzy kochają czar zimy i śnieg... ten mieniący się w promieniach słońca i ten powolnie opadający, nadający krajobrazowi baśniowy wymiar.

Jazda saniami - przerwany w nartach, to jedno z najbardziej rozrywkowych zimowych zajęć. Warto wypróbować ten, niegdyś codziennie wykorzystywany i jedyny podczas zimowych miesięcy, środek transportu na dostarczającej adrenaliny (ale bezpiecznej) trasie, na której zjazd graniczy z lotem, np. na **La Fraina** nad Predazzo o długości 1800 m., prowadzącej przez malowniczy las i łagodnie schodzącej po stoku Bellamonte. Powrót równie łagodny i zapewniający piękne widoki: wyciągiem Castelar Le Fassane, gdzie oddaje się (i wypożycza) sanie.

Jeszcze bardziej sugestywne jest przemierzanie lasów nocą, np. w Val di Fassa: wjazd na skuterach, kolacja w alpejskiej chacie i powrót saniami. Od Pozza di Fassa jedzie się wśród lasów doliny **Val Monzoni** lub doliny **Valle San Nicolò** (20 min.). Na rozdrożu pomiędzy dwiema dolinami znajduje się **Malga di Crocefisso**, mała, romantyczna chata oferująca tradycyjne góralskie dania. Nocny zjazd na saniami jest niesamowitym doświadczeniem: można na chwilę wyłączyć latarkę i rozkoszować się ciszą oraz pięknem oświetlającego śnieg księżycy. Końcowy odcinek jest hałaśliwy i pełen radości dzielonej z towarzyszami wyprawy. W Val Monzoni mieści się **Malga Munciogn** (Monzoni), gdzie serwowane są lokalne sery, robione z mleka z pobliskiej obory. Zapierające dech w piersiach widoki na Lagorai oferuje **Baita Ciamp de le Strie** („łaka czarownic”) ponad Bellamonte w Val di Fiemme. Do wyboru typowe dania Trentino i wyśmienita pizza z pieca opalanego drewnem. A po kolacji, przed jazdą po świeżym śniegu, dobrą rozrywkę zapewniają didżejskie sety. W wysokogórskim klimacie apetyt sprzyja, na szczęście tradycyjna góralska kuchnia oferuje wiele wyśmienitych smaków. Podczas

NARTY TO NIE WSZYSTKO – W TRENTINO ZIMĄ CIESZYĆ SIĘ MOŻNA NA WIELE SPOSOBÓW, NP. W CZASIE JAZDY NA ŁYŻWACH PO ZAMARZNIĘTYM JEZIORKU, KTÓRĄ UWIEŃCZYĆ MOŻNA CHWILĄ RELAKSU W SAUNIE BĄDŹ MASAŻEM Z OLEJKAMI O ZAPACHU ALPEJSKICH ZIOŁ. WARTO ZAKOSZTOWAĆ EMOCJI PRZEJAZDŹKI W KULIGU I SKUSIĆ SIĘ NA KOLACJĘ W GÓRSKIEJ CHACIE POŚRÓD LASU.

odprężających kuligów wśród ośnieżonych lasów w **Parco Naturale Adamello Brenta** warto zatrzymać się w schronisku **La Tana dell’Ermellino** w Cavedago na placek ziemniaczany (tortel di patate). Równie ekscytującym doświadczeniem są przejażdżki konne po nietkniętym śniegu w tymże parku. Rezerwacja w **Centro Equitazione di Andalo**.

W okresie świątecznym także agroturystyka **Maso Collari** w Ruffré w Val di Non (www.agrituralranch.com) oferuje wycieczki konne bądź kuligi. Do podziwiania na trasie bożonarodzeniowe szopki, którymi ozdabiane są chaty w Ruffré. Leśna droga biegnie wzdłuż strumyka Freddo i prowadzi do urokliwych, małych jezior. W agroturystyce można zjeść kolację i kupić sery, wędliny, grappy, miód.

Przejażdżka na łyżwach po zamrzniętym jeziorze otoczonym przez lasy to piękny i tradycyjny sposób na zimową rozrywkę, który odżywa w wielu miejscach w Trentino. Już od połowy lat 30-tych amatorzy łyżew korzystają z niewielkiego jeziora **laghetto della Conca Verde** w Madonna di Campiglio. Jego wyjątkowe właściwości sprawiają, że jest to jeden z najszybszych torów w Alpach – wiele rekordów, narodowych i międzynarodowych, zostało ustanowionych właśnie tutaj. Szczególnym miejscem jest także **Fiavé**, niedaleko **Comano Terme**, gdzie jeździ się na łyżwach w zapierającej dech scenerii: wylaniające się z wody drewniane pale i części budowli to pozostałości prehistorycznej, nadwodnej osady, której najstarsze elementy wywodzą się z IV wieku p.n.e.; miejsce to

Na górze, aperitivo z widokiem w schronisku Salei na wysokości 2.225 m, u stóp Sassolungo, w Val di Fassa. Zdjęcie na dole, spektakularny nocny widok na Dolomiti di Brenta.

Termy, ośrodki wellness i spa

Termy – źródło piękna. Serce Trentino tętni źródłami ciepłych, uzdrawiających wód o terapeutycznych właściwościach. W ośrodku termalnym **Terme Dolomia** w Pozza (Val di Fassa) używa się wód ze źródła Alloch (www.termedolomia.it). W Val di Rendena, **Caderzone**, zwane miasteczkiem zdrowia, to prawdziwe centrum terapii termalnych (od balneoterapii po fizjoterapię), dysponujące także centrum wellness z jaskiniami solnymi, saunami i caldarium (www.fontevalrendena.it). Zdrowie i wypoczynek, kuracje termalne, spa i strefy relaksu oddane są do dyspozycji gości w **Pejo** (Val di Sole) – miejscowości, która zawdzięcza swoją sławę, między innymi, trzem źródłom wód leczniczych. Wody mineralne z doliny **Val di Rabbi** w Parco Nazionale dello Stewio znane są od czasów starożytnych, a szczególnie cenione były na dworze Habsburgów. Ośrodek termalny, zanurzony w zieleni, ma w ofercie specjalne kuracje antycellulitowe, wykorzystujące dwutlenek węgla obecny w wodzie oraz jej bogate właściwości regenerujące dzięki zawartości żelaza, soli i dwuwęglanów (termedirabbi.it). Do wypróbowania kąpiele i masaże z olejkami i ziołami alpejskimi z zastosowaniem siana i jałowca.

Dostępne tylko w Trentino. Wellness nie jest przelotną modą, to zdrowy sposób na pielęgnację ciała zakorzeniony w tradycji i kulturze regionu. W Giudicarie, części zachodniej Trentino, znajduje się ośrodek termalny Terme di Comano (termecomano.it), któremu sławy dostarcza od starożytności ciepłe źródło wód dwuwęglanowo-wapienno-magnezowych, stosowanych w leczeniu różnych schorzeń skóry. Wiele ośrodków spa, także zlokalizowanych w hotelach, ma w ofercie całonocne pakiety. W Lagorai Alpine Resort w Cavalese podarować można sobie chwile relaksu w łaźniach parowych z solą morską albo w laconium, rzymskiej saunie z leczniczymi góorskimi ziołami (www.hotel-lagorai.com). **Active Hotel Olympic** w **Vigo di Fassa** proponuje asystę osobistego trenera wellness. W saunie towarzyszy nam mistrz rytuału naparzania zwanego aufguss: najpierw polewa palenisko olejkami eterycznymi i wodą, następnie rozprasza piótnem ciepłe powietrze. Na koniec spacer po śniegu. Hotel posiada także pokoje typu suit spa z własną łaźnią turecką, biosauną i hydromasażem. Do wypróbowania kuracje z zastosowaniem mleka krowiego, wina musującego Trentodoc, minerałów Dolomitów oraz kwiatów i ziół alpejskich, od jałowca po jagody (www.activehotelolympic.it).

Powyżej, hotel **Active Hotel Olympic**, gdzie profesjonalny asystent zadba w saunie o odpowiednią temperaturę, posypując palenisko lodem zmieszanym ze specjalnymi olejkami.

Po prawej, termy **Terme di Pejo** w Val di Sole słynne ze swoich leczniczych wód z trzech źródeł.

wpisane jest na listę światowego dziedzictwa Unesco (www.visitacomano.it/it/pattinaggio-su-ghiaccio-e-sci-da-fondo). **Black Ice** w **Fai della Paganella** to sportowy lounge bar z lodowiskiem. Pomysłowy wystrój wnętrza w stylu high tech – w bar wkomponowana jest przednia część samochodu Mini zamknięta w lodowej bryle. Plusy tego miejsca: naturalny lód na tafli lodowiska oraz doskonały koktajl Dark, Spritz z Colą i Sambucą.

Tylko tu, w Trentino, można tak intensywnie przeżywać kontakt z dziełami sztuki harmonijnie wkomponowanymi w zachwycające piękno przyrody. Wystarczy para dobrych butów do wędrowki po śniegu i wolny od trosk umysł, aby móc spojrzeć świeżym okiem i dać się porwać harmonii, w jakiej koegzystują ze sobą sztuka i natura, odkryć miejsca, które stały się tworem artystycznych działań, land artu. W Val di Fiemme na Alpe di Pampeago powstał z inicjatywy artysty Marco Nones **Respirart**, jeden z najwyższych położonych parków sztuki na świecie, na wysokościach od 2000 do 2200 m, rozciągający się na obszarze 3 km. Instalacje artystów o międzynarodowej sławie, stworzone przy użyciu na-

Po lewej, instalacje Amerykanina Patrick'a Dougherty'ego oraz Koreańczyka Lee Jaehyo wykonane dla Arte Sella, gdzie w ciągu dwudziestu lat zawitało 300 artystów z całego świata, pozostawiając swoje dzieła na trasie Artenatura.

RESPIRART, NA WYSOKOŚCI OD 2000 DO 2200 M, TO JEDEN Z NAJWYŻEJ POŁOŻONYCH PARKÓW SZTUKI NA ŚWIECIE. MA ON KSZTAŁT PIĘŚCIENIA O DŁUGOŚCI 3 KM I ZACHWYCA DZIEŁAMI SZTUKI WYKONANYMI ZE SKAŁY I DREWNA. ICH PIĘKNA DOPEŁNIA PRZYRODA: OD SŁOŃCA PO ŚNIEG. TO NIE JEDYNY SZLAK LAND ARTU W TRENTO.

turalnych surowców, takich jak kamień czy drewno, wchodzą w nieprzerwany dialog z lasem, ze szczytami górskiego łańcucha Latemar, ze wszystkimi żywiołami przyrody. Ciągła ekspozycja dzieł na działanie zimna, słońca i śniegu dopełnia artystyczne zamysły, zmienia kolory, interpretuje je na nowo po tym, jak ich twórca świadomie poddał je ingerencji środowiska. Podziwianie tych wytworów sprzyja zadumie nad zmiennością egzystencji - trasa bardzo relaksująca i refleksyjna (respirart.com). Najważniejszy zbiór land artu to **Arte Sella**, w Val di Sella, pełna zieleni przestrzeń ekspozycyjna pozostająca w ciągłej harmonii z ludzką ekspresją. Przez 20 lat swój ślad na trasie **Artenatura** pozostawiło ponad 300 artystów z całego świata. Instalacje zostały ustawione zarówno wzdłuż głównej ścieżki, jak i ukryte w lesie. Te dzieła rodzą się, zmieniają i umierają według naturalnego rytmu przyrody. Zwieńczeniem tego dialogu z naturą jest monumentalna katedra **Cattedrale Vegetale** autorstwa Giuliano Mauri, której, tak jak innym eksponatom, śnieg nadaje nowe, pełniejsze znaczenie. To wyjątkowe miejsce na przestrzeni lat stało się także eksperymentalną sceną dla różnych dyscyplin sztuki: od muzyki po fotografię, od tańca po teatr (kalendarz wydarzeń na stronie www.artesella.it).

ADRESY

Malga al Crocefisso

Capitel 1,
Valle San Nicolò,
Pozza di Fassa
tel. +39 0462 764260

Ciamp de la Strie

"Zaczarowana"
atmosfera, pizza i
wyszczałowa muzyka w
Val di Fiemme
Loc. Campo, Bellamonte
Predazzo (TN)
tel. +39 339 8685080
ciampdelestrie.com

Baita Munciogn

Via Rufferuacia,
Pozza di Fassa
tel. +39 338 1660720

La tana dell'ermellino

Loc. Priori, Cavedago
tel. +39 348 2105689

Agritur Maso Coflari

Maso Coflari 12,
Ruffre'/Mendola
tel. +39 0463 870133
agrituralranch.com

Centro Equitazione Andalo

Przejażdżki konne
Viale del Parco 16,
Andalo
tel. +39 0461 585900;
kom. +39 335 6876792/
347 0334004
visitdolomitipaganella.it/it/escursioni-slitte-cavalli-andalo

Sporting Club Madonna di Campiglio

Jazda na łyżwach po
jeziorze Costa Verde
Via Monte Spinale 16,
Madonna di Campiglio
tel. +39 0465 440503

Black Ice

Bar i lodowisko
Fai della Paganella
tel. +39 329 2599675
www.facebook.com/BAR-PATTINAGGIO-BLACK-ICE-251042698247747

5 najpiękniejszych miejsc na narty we Włoszech

1 Na panoramiczny szczyt **Cima della Paganella** wjechać można wyciągami z Andalo lub z Fai della Paganella-Santel. Z góry widać większość masywów górskich Trentino i nie tylko, a największych wrażeń dostarczają wierzchołki głównego łańcucha **Dolomitów Brenta**, nad którym góruje **Campanil Basso**. Nocując w schronisku **Rifugio La Roda** (laroda.it) na samym szczycie, można nasycić się pięknem widowskiego wschodu słońca.

2 Nowoczesna kolejka liniowa nie zdradza tego, co spotka nas na górze, w stacji na **Sass Pordoi**. Już na ostatnich metrach tego wjazdu, odsłaniających surowe ostrogi skał, powoli ukazuje się czarujący widok. Jednak dopiero na górze, na wysokości ok. 3000 m, każdy oniemiaje z zachwyty... Kiedy niebo jest przejrzyste, z każdej strony świata wzrok sięga nad górskie korony, które zdają się nie mieć

końca, tak jakby Dolomity zdominowały całą Ziemię. Wygodnie odpoczywając w schronisku **Maria** można nasycić swoją duszę niezjednanym pięknem tego naturalnego, górskiego widoku, w czasach prehistorycznych stanowiącego dno morskie: **Sella, Catinaccio, Marmolada, Ortles-Cevedale, Ampezzo i Alpy austriackie** - niewypowiedziane piękno w zasięgu wzroku. (www.fassa.com/IT/Punto-panoramico-Sass-Pordoi).

3 Najwyższa góra Dolomitów, **Marmolada** ze swoim lodowcem, oferuje miłośnikom zimowych sportów niewielki obszar narciarski z dala od tłumów. Pian dei Fiacconi posiada jeden wyciąg, dostępny również bez nart, który prowadzi znad jeziora Fedai (2626 m) tuż pod imponujący lodowiec rozpościerający się od Punta Rocca. W schronisku **Pian dei Fiacconi** można w pełni rozkoszować się bliskością „królowej Dolomitów”, stanowiącej

od zawsze próbę sił dla wspinaczy, pokonujących szczeliny wiodące do Punta Penia na wysokości 3343 m (www.piandeifiacconi.com).

4 **Il Passo del Grostè** – 2.500 m – wjazd z Madonna di Campiglio kolejką Spinale/Groste aż do schroniska Stoppani. Łatwe podejście, jednocześnie

3

1

2

umożliwiający poczuć atmosferę wysokich gór – imponujący szczyt Grostè to jeden z najbardziej majestatycznych w **grupie Brenta**. Widok z góry jest wyjątkowy: nie tylko na grupy Brenta, Adamello i Presanella, ale na całą Val di Non. Tu ma się wrażenie, jakby jednym spojrzeniem można było objąć całe Dolomity (www.groste.it).

5 **Płaskowyż Rosetta** przypomina krajobraz księżycowy, ze swoim lśniącem lodem i połaciami śniegu rzeźbionymi przez wiatr. Przemierzanie go w pełnej ciszy, podziwiając szczyty **Pale di San Martino** wbijające się w niebo niczym kły, to niezwykle emocjonujące doświadczenie. Do schroniska **Pedrotti alla Rosetta** można dojechać kolejką Col Verd – Rosetta. Nie sposób

nie zatrzymać się tutaj na noc, żeby móc podziwiać z uprzywilejowanego miejsca różowo mieniące się w zachodzącym słońcu Dolomity, zjawisko zwane „Enrosadira” (www.rifugiorosetta.it).

4

5

Après ski we włoskim stylu

ROZRYWKA U SZCZYTÓW GÓR

Najlepsze cappuccino,
aperitivo glam, dyskoteki
na wysokościach. Marki made
in Trentino: od butów
sportowych (ręcznie robionych),
po wyroby tkackie. Przewodnik
po designie, pracowniach
rękodzieła, cukierniach.
Włoskie „dolce Vita”

Happy hour we włoskim/
trydenckim wydaniu
w ski barach z widokiem
na ośnieżone góry:
dobre wina, przyjęcia
tematyczne, półmiski ze
speckiem i serami.
Na zdjęciu, Bondonero
na Monte Bondone,
zaraz przy stoku oferuje
aperigrill, aperitivo
z grilllem.

ZAKUPY W TRENTO – NIGDY BANALNE: LODEN, GÓRALSKIE
ANTYKI, GOTOWANA WEŁNA, RĘCZNIE WYRABIANE
TKANINY DLA DOMU – WSZYSTKO LOKALNE I WYKONANE
WEDŁUG TRADYCJI. NAWET DIZAJNERSKIE PRZEDMIOTY I
SPECJALISTYCZNE OBUWIE SPORTOWE.

Włoski sposób na zimową rozrywkę? Elegancja i wysoka jakość. W kawiarenkach, w enotekach serwujących aperitivo czy w innych lokalach otwartych nocą, gdzie po dniu spędzonym na śniegu, można zażywać ciepłych kąpeli pod gołym niebem, sączać lampkę musującego wina. W sercu pokrytych śniegiem miasteczek albo zaraz na stokach, czekają na narciarzy lokale apres ski, te tradycyjne, wykończone w drewnie z piecami kaflowymi, i te nowoczesne, zaprojektowane przez designerów przestrzeni z zastosowaniem materiałów takich jak szkło, dolomit czy granit, z podświetlanymi kopułami. Dowód na to, że Włochy to światowe centrum designu. Oto lista przydatnych adresów dla tych, którzy z nart wskazują bezpośrednio w dyskotekowe buty, dla miłośników designu oraz dla koneserów smaku, którzy cenią tradycyjny alpejski styl.

APRES SKI DLA SMAKOSZY

W **Madonna di Campiglio**, latarnie z kutego żelaza ozdobione figurkami niedźwiedzi oznaczają plac Righi, na wysokości 1500 m. Tutaj, w odrestaurowanym domu myśliwskim cesarza Franciszka Józefa, znajduje się słynny **Bar Suisse**, salon z wygodnymi kanapami, serwujący smakowitą gorącą czekoladę. Innym miejscem spotkań, zwłaszcza młodych ludzi, jest **Café Pasquini** na ulicy Dolomiti di Brenta. Ściany w kolorze koralu, kamienna podłoga, czarno-białe zdjęcia starych filmów – w tej atmosferze dzień rozpoczyna się od cappuccino i rogalika, po południu spotkać się tu można na szybkie przekąski, a wieczorem na drinka przy muzyce. Dla miłośników słodkości, takich jak pączki, ciasto marchewkowe i strudel, godną polecenia jest **Pasticceria San Carlo** – do spróbowania gorąca czekolada ze śmietaną. Legendarny bar Cliffhanger został zastąpiony przez **Home Stube Alpin Mood**, górski bar w bardzo przytulnym, nowym wydaniu. Połączono tu piwiarnię z kuchnią serwującą dania z regionalnych produktów w nietypowej odsłonie, np. hamburger z jelenia podawany z regionalnym piwem, jeden z win bądź z aromatyczną grappą.

Często spotykana w **Vigo di Fassa** kadra narodowa lub inni mistrzowie ważne okazje świętują w lokalu **Reinhard Santifaller**. W tym wypełnionym aromatami cukierniczym warsztacie powstają, zgodnie z tradycją, ale w nowych interpretacjach, wspaniałe słodkości: ciasteczka wigilijne, strudel, praliny z makiem czy słynny tort Hugo na bazie cytryny, białego wina i mięty. Ale prawdziwym arcydziełem jest tu jednak czekolada – temat pracy magisterskiej napisanej przez właściciela lokalu na brukselskim wydziale nauk cukierniczych. Od 1954 r. kultowym miejscem spotkań w Folgaria jest **John Caffè**. Lokal zaprasza rano na śniadanie, po zjeździe ze stoków – na podwieczorek ze słodkościami Tortina Odissea (czekolada i kawowe

nadzienie) bądź Setteveli (ciasteczka biszkoptowe, gianduia, gorzka czekolada z Madagaskaru, krem bawarski z orzechami i nie tylko). Wieczorem John Caffè oferuje aperitivo, a po kolacji rozbrzmiewa muzyką na żywo. Kolejny lokal otwarty od godzin porannych po wieczór to **La Calkera**, który gości wielu sportowców, gdyż mieści się bezpośrednio przy wyciągach Fondo Grande Folgaria. Natomiast w Val di Sole, w Mezzana, warto udać się na aperitivo do Aia – enoteki, baru z szerokim wyborem win i zarazem restauracji.

APRES SKI PEŁEN CZARU

Trentino tętni życiem, także nocą. Nie brakuje tu miejsc, do których wieczorem można udać się ze znajomymi. W Madonna di Campiglio, prawdziwym salonie Dolomitów, faworytem jest **Des Alpes Mood Club** ze sceną wykonaną z żelaza i drewna oraz konsolą na środku sali, otoczoną

SNOW ITALIAN STYLE

Aperitivo z bąbelkami

To najlepsze bąbelki na świecie. Zdecydowali o tym eksperci konkursu *The Champagne and Sparkling Wine World Championships 2015*, przyznając producentowi **Cantine Ferrari** międzynarodową nagrodę *Sparkling Wine Producer of the Year*. Degustować je można w **Nabucco** (ferrarispaaziobollicine.it) w Madonna di Campiglio na placu Righi, symbolu włoskiego dolce vita w wydaniu zimowym. Wino serwowane jest w klasycznym połączeniu z kawiozem Calvisius, lub w sposób mniej oczywisty, z wyrobami mięsnymi spod znaku Slow Food, takimi jak lucanica z Val di Ledro czy mortandela z Val di Non. Wino Trentodoc Ferrari smakować można także w **Cermisfera** u podnóża Olimpii, jednej z najdłuższych tras narciarskich na całym łuku alpejskim, której ostatni 2-kilometrowy odcinek jest oświetlany wieczorem kilka razy w tygodniu. (alpecermis.it). Przezroczysta kopuła lounge baru mieni się kolorową grą światła w rytm muzyki na żywo lub didżejskich setów.

Na górze, Bar Suisse w Madonna di Campiglio była chata łowiecka cesarza Franciszka Józefa. Zdjęcie na dole: lokal-symbol włoskiego dolce vita w zimowym wydaniu, Nabucco w Madonna di Campiglio: aperitivo z TrentoDoc, kawiozem i wędlinami spod znaku Slow Food.

Kulturalna gratka

Inną propozycją na rozrywkę po dniu spędzonym na stoku są muzea w Trentino, godne największych stolic europejskich. Na przykład zaprojektowany przez Mario Botta **Mart** w Rovereto, jeden z najważniejszych ośrodków włoskiej sztuki współczesnej, regularnie gości wystawy o międzynarodowej sławie. Częścią tego muzeum jest również **Galeria Civica** di Trento (sztuka współczesna) i wspaniała **Casa Futurista** di Fortunato Depero (mart.trento.it). Jednym z najpopularniejszych włoskich muzeów jest też **Muse** w Trento, projektu geniusza współczesnej architektury, Renzo Piano (muse.it). Określenie tego interaktywnego ośrodka mianem muzeum nauki jest jednak nie na miejscu, gdyż **Muse** to również nowoczesne laboratoria, centrum badań, wystawy odkrywające tajemnice pobliskich gór, botaniki, najnowszej fizyki, paleontologii, prezentujące jednocześnie prawdziwe ślady dinozaurów odnalezione w dolinach regionu (wystawa **Estinzioni** czynna do końca stycznia 2017 r.). Zwiedzanie **Mart** i **Muse** warto połączyć z **Jarmarkiem Bożonarodzeniowym** w Trento (19 listopada – 6 stycznia) i w Rovereto (25 listopada – 6 stycznia) albo ze zwiedzaniem zamku **Castello di Buonconsiglio**, symbolu władzy księży biskupów w Trentino. Warto tu zajrzeć, nie tylko z powodu zbiorów sztuki i eksponatów archeologicznych czy wystawy sztuki baroku w biskupstwie Trydenckim (3 grudnia 2016 – 1 marca 2017, buonconsiglio.it), ale również po to, aby nacieszyć oczy pięknem fresków z końca XIV w. poświęconych porom roku w wieży Torre dell'Aquila. Zanim jednak Trento stało się siedzibą księży biskupów, była tu rzymska osada. Zostały po niej przejścia podziemne, które, wydobyte na światło dzienne i zakonserwowane, są dostępne do zwiedzania (cultura.trentino.it/Temi/Archeologia). 13 km od Trento, w San Michele all'Adige znajduje się muzeum tradycji i zwyczajów ludności trydenckiej (**Museo degli usi e costumi delle gente trentina**), wspaniała opowieść o historii i tradycjach tutejszych gór: 5 pięter, 43 sale, ponad 12 tysięcy eksponatów.

stołami. Gośćmi bywają tu celebryci, a najlepsi didżeje zjeżdżają z całego świata. Kto ma ochotę zamienić trasy narciarskie na parkiet taneczny, zagląda do klubu **Kusk** w **Moena**. W tym 3-piętrowym lokalu wykonanym z drewna ze starych górskich chat, spotykają się narciarze zaraz po ostatnim zjeździe z Passo San Pellegrino lub Lusia. Można tu wybierać w napojach i trunkach, zjeść pizzę lub knedle (canederli), tańczyć w Spritzeria, a z Vintage Discobar, jeśli akurat nie ma koncertu na żywo, pobrzmiwają nostalgiczne dźwięki disco z lat 70-tych. Ale to nie wszystko – na prywatnym podwórzu można odnowić siły w saunie z drewnianą wanną wypełnioną gorącą wodą. Serwowany gościom na zakończenie kieliszek Trentodoc degustuje się przy blasku gwiazd. W **Andalo** instruktorzy narciarstwa są stałymi bywalcami klubu **Zenith** z didżejskimi setami, znajdującego się w wyrafinowanym hotelu Sassdei, zaraz obok wyciągu kabinowego. Dominuje tu moda na naturę, serwowane są orzeźwiające soki i napoje, bruschetty, półmiski

NIE SPOŚÓB PRZEGAPIĆ LEGENDARNYCH CUKIERNI TAKICH JAK BAR SUISSE W MADONNA DI CAMPIGLIO CZY JOHN CAFFE' W FOLGARIA, BĄDŹ LOKALU ZAŁOŻONEGO PRZEZ MISTRZA CZEKOLADOWYCH ARCYDZIEŁ REINHARDA SANTIFELLERA W VIGO DI FASSA. NOCĄ CLIFF W CANAZEI PRZYCIĄGA BAREM Z KRYSZTAŁU.

serów i wędlin oraz MyActive Pause, przekąski z Trentino. Szeroki wybór win i koktajli. Serce rozrywek apres-ski w Alpach mieści się w Val di Fassa. Który lokal jest najmodniejszy? Oczywiście **Cliff**, który swoją nazwą „przywodzi na myśl miłośnikom free style'u ukochaną wolność i swobodę jazdy poza trasami”, jak tłumaczy właściciel Filippo De Bertol. Do lokalu, znajdującego się 100 m od wyciągów, prowadzą schody w kształcie deski snowboardowej. Wystrój wnętrza to mix starego drewna i designu, bar wykonany jest z kryształu, a wszystko mieni się blaskiem w rytmie modnych hitów. Zawieszone na ścianach ekrany emitują filmy ze snowboardowymi ewolucjami, a każdy drink nosi nazwę Freestyle-owej akrobacji. Do tego świeżo wyjęta z pieca pizza, półmiski z lokalnymi specjałami, speck i sery. W Marilleva, **Dai Angioi**, jedyna dyskoteka na wysokości 1400 m, zaprasza gości nie tylko wieczorem, ale także po południu, zaraz po zejściu ze stoków, na gorącą czekoladę, bomardino i pizzę na naturalnym zakwasie.

ZAKUPY? OCZYWIŚCIE MADE IN TRENTINO

Alpinizm to także legendarne marki odzieży sportowej, prawdziwe ikony outdooru, wybierane od pokoleń przez miłośników gór. Takie jak **La Sportiva**, świetnie zaopatrzone sklepy fabryczne w **Ziano di Fiemme** oferujący designerskie obuwie. Znajdziemy tu między innymi kultowe Startos Cube, buty z włókna węglowego i karbonkevlar, uwielbiane przez narciarskiego mistrza Damiano Lenziego, czy model G2sm ze specjalnym zapięciem. W **Tesero** sklep **Dolomiten Sportwear** sprzedaje odzież wykonaną z tradycyjnego materiału „loden” z wełny zgrzeblonej, która doskonale chroni pasterzy przed zimnem i deszczem. Szeroki wybór tego typu odzieży w nowoczesnym wydaniu proponuje stylistka Eleonora Weiss w sklepie **Ghiné**, w Val di Fiemme: loden, budrysówki, dodatki z gotowanej wełny. W Mezzano di Primiero, wpisane na listę najpiękniejszych włoskich

Powyżej, czekolada to arcydzieło w cukierni Reinharda Santifallera w Vigo di Fassa. Po prawej, ubrania z loden i z bawełny można kupić w Dolomiti Sportwear w Tesero i w Ghine w Val di Fiemme. Na następnej stronie, Home Stube Alpin Mood, piwiarnia z kuchnią ze strictly lokalnych produktów w Madonna di Campiglio.

miast, znajduje się należący do Lucii i Zity Zeni warsztat tkacki **Artelèr** wytwarzający tkaniny na tradycyjnym krośnie. Technika i wzory, opracowane przez przodków obecnych właścicieli, sięgają początków XX w. Produkuje się tu tkaniny do wnętrz, dywany, ręczniki, materiały na kurtki, koszule, firany, szale oraz bawełnę, len i tkaninę z konopi, produkty z wełny merino, kaszmiru i jedwabiu. Bio-poduszki z laboratorium **Naturalmente** w Fiera di Primiero u stóp Pale di San Martino inspirowane są alpejską medycyną. Wypełnione wiórkami drewna limbowego, obniżającymi tętno, lub orkiszem, kaszą gryczaną, pestkami z wiśni lub ziołami górskimi, pomagającymi w walce z artrozą szyjną i migreną. Tradycja żyje w Val di Fassa: w **De Crestina** znajdziemy zabawki oraz przybory kuchenne wykonane z drewna. Jednak najmodniejsze sklepy gości Madonna di Campiglio. I tak **Officina del Sole**, warsztat połączony ze sklepem, proponuje klientom wyroby jubilerskie z papier maché pokrytego warstwą złota lub srebra. W **Casa Cozzio** można podziwiać oryginalne antyki, takie jak fotel z porożem łosia. Najślawniejszym rzemieślnikiem Trentino jest bez wątpienia **Luciano Zanoni**, kowal-artysta z **Caldès** w **Val di Sole**, który stał się znany dzięki swojemu drzewu oliwnemu wykonanemu dla Billa Gatesa w 1992 r. Artysta wystawiał swoje dzieła inspirowane przyrodą, roślinami, owocami i kwiatami we Włoszech, Francji, w Pradze i Los Angeles. Mimo swojej międzynarodowej sławy nadal mieszka i tworzy w Caldès.

KONKURS

DO WYGRANIA WAKACJE W TRENTINO DLA 2 OSÓB ZE ŚNIADANIEM, KOLACJĄ I SKIPASSEM

Ponadto niespodzianka: aperitivo we włoskim stylu w jednym z lokali w **Val di Fassa**, w otoczeniu majestatycznych masywów Dolomitów: Marmolady, grup górskich Sella, Sassolungo i Catinaccio. Aby uczestniczyć w konkursie i wygrać, przeczytaj informacje i zapisz się na stronie: www.visittrentino.it/konkurs

LOKALE

Café Suisse

piazza Righi 10,
Madonna di Campiglio
tel: +39 0465 440935
cantinadelsuisse.com

Antica Pasticceria Pasquini

Viale Dolomiti di Brenta 13
Madonna di Campiglio
tel: +39 0465 440710

Home Stube Alpin Mood

Via Adamello 16,
Madonna di Campiglio
tel: +39 340 2518422
stubehome.it

Reinhard

Str. Neva 20,
Vigo di Fassa
tel: +39 0462 763084

Dai Angioi

Restauracja, pizzeria
i tańce na wysokości
1400 m
93, Loc. Marilleva 1400,
Mezzana
tel. + 39 0463 796517

Des Alpes Mood Club

via Monte Spinale 11,
Madonna di Campiglio
tel: +39 0465 440000
desalpesdisco.com

Kusk

L Vial 35, Moena
tel: +39 0462 574627
locandakusk.it

Zenith

Via Rindole, Andalo TN
tel: +39 0461 585421
hotelsassdeiandalo.it/bar.htm

Cliff

Via di Parèda 22, Canazei
tel: +39 0462 602453
thecliff.it

La Calkera

C.so Fondo Grande,
Folgaria
tel. +39 0464 721367
calkera.it

John Caffè

Od śniadania do późnych
godzin wieczornych przy
akompaniamencie muzyki
na żywo.
Via Colpi 52, Folgaria
tel. +39 0464 721121
johncaffe.it

L'Aia Wine Bar

Enoteka i restauracja
Via Prati 6, Mezzana
tel: +39 0463 756080

SKLEPY

La Sportiva

Via Ischia 2,
Ziano di Fiemme
tel: +39 0462 57080
lasportiva.com

Dolomiten Sportwear

Via Pira 2, Tesero
tel: +39 0462 813106
dolomiten-sp.it

Ghiné

Via Nazionale 1/b,
Carano; piazza italia,
Cavalese,
tel: +39 0462 090019 /
345 5265633
ghine.it

Artelèr

Via Semedela, Mezzana
tel: +39 347 7778611

Naturalmente

Via Garibaldi,
Fiera di Primiero
tel: +39 0439 763063

De Crestina

via Palua 21,
Soraga di Fassa
tel: +39 0462 768174
decrestina.it

Casa Cozzio

Via Cima Tosa 3,
Madonna di Campiglio
tel: +39 0461 1820366

Luciano Zanoni

Kowal artysta
Via A. Parena 2, Caldes
tel: +39 0463 901081

**Hotele, do których chce się
wracać**

HOTELE: UPRZEJMOŚĆ PRZEDE WSZYSTKIM

Najlepsze, jeśli chodzi o
atmosferę, gościnność, przyjęcie,
dobre jedzenie.

Przewodnicy alpejscy, baseny
bio, masaże dla narciarzy, wózki
terenowe dla dzieci. Historyczne,
dizajnerskie, przyjazne dla
środowiska, luksusowe czy
w prostym stylu.

Chalet nel Doch to mały i
przytulny hotel w lesie w Canal
S. Bovo.

Domową atmosferę stwarzają
właściciele, którzy dbają
również o tradycyjną kuchnię i
wyjątkowy bufet śniadaniowy,
składający się z ciast,
rogalików, strudla i innych
wypieków własnej produkcji.
Ponadto mieści się tu hodowla
lam, które często towarzyszą
gościom w czasie spacerów.

Prawdziwy luksus hoteli w Trentino nie polega tylko na dbałości o detal, dzięki której goście już od progu otoczeni są ciepłą atmosferą górskich domów. Nie chodzi też wyłącznie o profesjonalną obsługę. Prawdziwy luksus, który cechuje, zarówno pięciogwiazdkowe hotele, jak i górskie chaty, to życzliwość i szczerzy uśmiech, którym obdarzani są przybyli, to uprzejmość małych, codziennych gestów, która sprawia, że jest się bardziej przyjacielem niż klientem. To także różnorodna i interesująca oferta, dzięki której gospodarze włączają swoich gości w typowe góralskie zajęcia. Od wycieczek organizowanych przez właścicieli hoteli, podczas których usłyszeć można historie nie publikowane przez żadne przewodniki po sekretne przepisy gospodyń otrzymane w czasie wspólnego gotowania – podczas pobytu w Trentino goście czują się przyjęci do społeczności pełnej ciepła i zamiłowania do życia. Podróżując po Trentino, jasnym staje się, że każdy hotel, bed and breakfast czy ośrodek agroturystyczny ma w sobie coś wyjątkowego, co pozwala na doładowanie energii i dostosowanie się do rytmu gór, a jednocześnie umożliwia zatrzymanie się, zadumę, poczucie jedności z tradycyjnym stylem życia. Harmonia przeplatana zapachową nutą sosnowych wnętrz obecna jest w każdym momencie dnia. Dopiełnią ją uśmiechy, z którym witają przybyłych tutejsi mieszkańcy.

Tak jest w **Chalet del Brenta** w Madonna di Campiglio, designerskim hotelu, gdzie tradycyjne, pełne ciepła materiały górskie łączą się z nowoczesnymi liniami. Doskonała baza zarówno dla rodzin (dostępna opieka nad dziećmi), jak i miłośników sportu, którzy znajdą tu możliwość wypożyczenia sprzętu sportowego (rakiety śnieżne, rowery górskie i kije trekkingowe). Kolejną perełką z naciskiem na ochronę środowiska jest **Hotel Corona Dolomites** w Andalo. Dwa lata temu hotel został odnowiony z zachowaniem zasad ekologicznego budownictwa. Pokoje wykończone w drewnie pachną sosną, modrzewiem i limbą, która dodatkowo pozytywnie wpływa na jakość snu. Hotel proponuje kuchnię tradycyjną (dostępne dania dla chorych na celiakię) oraz degustację w towarzystwie wytwórców

WIELU WŁAŚCICIELI HOTELI BARDZO ANGAŻUJE SIĘ W ORGANIZACJĘ SPORTOWEGO DNIA NA ŚNIEGU, OD WYPRAW NA RAKIETACH ŚNIEŻNYCH POCZYNAJĄC, A NA ODKRYWANIU MNIEJ ZNANYCH TRAS BĄDŹ NA WYPRAWACH POZA TRASY KOŃCZĄC. CZĘSTO TOWARZYSZĄ SVOIM GOŚCIOM OSOBIŚCIE, GDYŻ POSIADAJĄ TYTUŁ TRENERA NARCIARSTWA ALBO PRZEWODNIKA ALPEJSKIEGO.

Na dużym zdjęciu, Villa Kofler Wonderland Resort w Campitello. Dizajnerski hotel inspirowany stylem wielkich miast od Tokio po Mediolan. Każdy pokój posiada własną strefę wellness. Właściciel Ivo Nemela jest instruktorem narciarstwa oraz przewodnikiem alpejskim. Na zdjęciu poniżej: pokój dizajnerskiego hotelu Monroc w Val di Sole - ulubieńca narciarzy, gdyż mieści się bezpośrednio na trasach. Na zdjęciu poniżej, jedna z pięciu górskich chat typu chalet Muu Village w Alpach Cymbryjskich, 1 km od miejscowości Folgarida.

win, aby bliżej zapoznać się z bogactwem i kulturą enologiczną Trentino. Do innych uprzejmych gestów wobec gości należą spotkania z przewodnikami alpejskim, którzy na początku czasów proponują plan wycieczek i aktywności sportowej na śniegu.

Wpisany na rejestr włoskich firm z tradycją (od 1885) **Sporthotel Panorama** w Fai della Paganella, należy nieprzerwanie do rodziny Mottes. Dziś gości ujmie nie tylko uprzejmość i domowe jedzenie, ale też okazałe spa La Dolce Vita z własnym źródłem termalnym, o powierzchni 1.200 m², z 7 basenami - krytymi i otwartymi. Dopełnieniem jest bogata oferta masażu holistycznych, ogród bioenergetyczny i ogródek bio. Hotel gości wystawy i kolekcje dzieł sztuki również w pokojach.

W miejscowości Canale San Bovo, w **Chalet nel Doch** zwierzętami domowymi są spokojne lamy, które często towarzyszą gościom w wycieczkach po okolicznych lasach. Stara stodoła odrestaurowana została w nowoczesnym stylu i z wielkim gustem. Sympatyczni i uprzejmi wła-

Hotele instruktorów narciarstwa

Kto lepiej niż lokalni instruktorzy narciarstwa, znający góry jak własną kieszeń, potrafi doradzić trasę bądź nawet osobiście towarzyszyć w zimowych wyprawach? W Trentino wielu instruktorów i przewodników prowadzi własne hotele lub ośrodki agroturystyczne. Korzystając z ich wiedzy można wybrać się na mniej znane trasy i rozkoszować dziewiczym śniegiem w bezpiecznych warunkach. A dzięki ich przyprawionym szczyptą tajemnicy opowieściom odkryjemy prawdziwy smak trydenckich gór.

Takich przeżyć spodziewać się można w **Ciarnadoi Design & Suites Hotel** w Vigo di Fassa: w wyprawach poza trasy na nartach i raketach śnieżnych oraz na ferraty towarzyszy Mattia, instruktor narciarstwa, który służy cennymi radami i sprzętem sportowym. A po całym dniu wrażeń warto skorzystać ze spa, po czym konieczne należy posilić się przepyszными ciastami domowej roboty (hotelciarnadoi.it).

W Vigo di Fassa mieści się również urzekający drewnianymi wykończeniami ośrodek agroturystyczny **Agritur Weiss**. Właścicielka, Monica jest instruktorką narciarstwa i chętnie nie tylko towarzyszy swoim gościom na trasach i w czasie wprawy na raketach śnieżnych, ale również rozpieszcza ich wyśmienitymi daniami skomponowanymi w oparciu o cenne rady jej brata, Petera Brunela, szefa kuchni w restauracji odznaczonej gwiazdką Michelin (agriturweiss.com).

Synowie właścicieli hotelu **La Torretta Hotel & Wellness**, Omar (instruktor i trener narciarstwa) oraz Luca Longhi (trener ze specjalnością free ride) wraz z kolegą Gianni Trepin (instruktorem snowboardu) pomogą w udoskonaleniu techniki jazdy, nawet tej na najwyższym poziomie (hotellatorretta.com).

W Fai della Paganella Enzo i Lorena Endrizzi, właściciele **Hotel Belvedere & Paradise Club Center**, towarzyszą w wyprawach i lekcjach narciarstwa. Do dyspozycji gości oddali oni centrum wellness o powierzchni 1200 m², świetnie wyposażoną siłownię z bogatym wyborem kursów dla każdego (hotelbelvedere.it).

Lekcje gotowania we włoskim stylu

Odkrywanie tajemnic włoskiej kuchni, jednej z najbogatszych i najzdrowszych na świecie, w otoczeniu Dolomitów to atut hotelu **Beauty & Vital Hotel Maria**, mieszczącego się w Carano, nieopodal Cavalese w Val di Fiemme. Właścicielka i jednocześnie szef kuchni Monica Baito w czasie lekcji gotowania zaraża entuzjazmem i przekazuje swoim gościom wiedzę zdobytą w szkole dla szefów kuchni wyróżnionej przez Michelin. Niezrównane w smaku i jakości są warzywa z jej ogrodu, serwowane regionalne mięso i sery, przyprawy i jagody z pobliskich lasów, makaron domowej roboty gotowany według tradycyjnych przepisów. Zdobyta wiedzę łatwo będzie przenieść na grunt domowy, gdyż nauczycielka chętnie dzieli się sztuczkami, które ułatwiają przygotowanie takich specjałów jak strudle i knedle. Uczestnicy otrzymują cenne notatki z kursów, nawet tych skrojonych na miarę, z zakresu kuchni niskokalorycznej, wegetariańskiej czy bezglutenowej (hotelmariasas.it).

ściciele skutecznie rozpieszczają swoich gości: tradycyjne kolacje i bufet śniadaniowy pełen przysmaków własnej produkcji (strudle, ciasta i chrupiące rogaliki). Dla tych, którzy wolą spędzać czas w plenerze, z nartami na nogach, najlepszą lokalizacją jest stara wytwórnia sera **Malga Ces** w San Martino di Castrozza, zarządzana od lat 40-tych ubiegłego wieku przez tę samą rodzinę. Do wyboru osiem pokoi, wśród nich najpopularniejszy - Stella Alpina, z widokiem na Pale di San Martino. Zimą, co piątek, odbywają się tu cykliczne spotkania z przewodnikami alpejskimi, Orłami Świętego Marcina (Aquila di San Martino), którzy po krótkiej wyprawie na raketach śnieżnych zabawiają gości opowiadaniem o swoich przygodach.

W Pinzolo, w Parco Nazionale Adamello Brenta znajduje się **Hotel Europeo**, który zaprasza sportowców oraz całe rodziny, oferując świetne warunki do uprawiania sportów zimowych, od nart po sanki, nie zapominając o raketach śnieżnych i snowboardzie. A po sportowych wyczynach warto skusić się na rozluźniający masaż w hotelowym spa. W Cavalese (Val di Fiemme) znajduje się natomiast historyczny pałac z XVII wieku

przekształcony na hotel **Garni Laurino**. Salon wykończony w sosnowym drewnie, zabytkowy piec kaflowy z XVII wieku, kanapy z wełny gotowanej stwarzają atmosferę godną legendarnego króla Laurino, władcy Ladynów, który według legendy przyczynił się do powstania „enrosadira”, hipnotyzującej czerwieni, którą pokrywają się Dolomity podczas zachodu słońca. Warto zatrzymać się w pokoju typu suite Natura z podwójną wanną i sprzętem do chromoterapii.

Family Resort & Spa Rio Stava, także w Val di Fiemme, to doskonała lokalizacja na zimowe wakacje z dziećmi. Nawet z najmłodszymi: do wynajęcia terenowe wózki dziecięce, świetnie

SPOKOJNY SEN W CHATACH GÓRSKICH MOŻE ZMĄCIĆ TYLKO DELIKATNY SZELEST PRZECHODZĄCYCH NIEOPODAL ZWIERZĄT BĄDŹ ODGŁOS SPADAJĄCEGO Z DRZEW ŚNIEGU. DO WYBORU GOŚCI RÓWNIEŻ DIZAJNERSKIE POKOJE, DOSTĘPNE TAKŻE W WERSJI RODZINNEJ, PONADTO NAJLEPSZE W DOLOMITACH SPA I MOŻLIWOŚĆ UCZĘSZCZANIA NA KURS GOTOWANIA.

sprawdzające się na śniegu, nosidełka, możliwość zamówienia specjalnie przygotowanych dań. Dla tych starszych: basen baby w spa oraz mini klub, gdzie dzieci mogą się wspólnie bawić, spożywać posiłki, uczestniczyć w wyprawach na stok.

Villa Kofler Wonderland Resort w Campitello (Val di Fassa) zachwyci na pewno wielbicieli designu. Wystrój wnętrza został zainspirowany stylami wielkich miast: Tokio - zen, Mediolan - moda, Oslo - minimalizm, Edynburg - folk. Każdy pokój ma swoją prywatną strefę wellness z sauną na podczerwień, wanną z hydromasażem, sprzętem do chromoterapii i miejscem na relaks przed kominkiem. Dzięki tym udogodnieniom można, bez wychodzenia z pokoju, pozwolić sobie na relaks i regenerację po dniu spędzonym na stoku. Właściciel, Ivo Nemela, instruktor narciarstwa i przewodnik górski udziela gościom cennych sportowych porad.

Na miłośników sportu, przy samych trasach zjazdowych z wyciągiem kabinowym Daolasa, czeka designerski **Maroc Hotel**. Na miejscu wynająć można sprzęt sportowy (freestyle, telemark, snowboard i narciarstwo zjazdowe). Możliwość uczestniczenia w zorganizowanych wyprawach na rakietach śnieżnych czy nartach z fokami w Parco Nazionale dello Stelvio i Parco Nazionale Adamello-Brenta.

W Alpach Cymbryjskich, w odległości 1 km od centrum miejscowości Folgaria i 60 m od tras Costa Moretta znajduje się designerski hotel **Muu Village**. W ofercie 5 eleganckich drewnianych domków (typu chalet) z wielkimi oknami wpuszczającymi zimowe światło, pokoje bądź apartamenty, centrum spa, dwie restauracje, z których jedna, położona na trasie zjazdowej, kusi przekąskami do smakowania bez konieczności zdjęcia nart.

ADRESY

Hotel Chalet del Brenta

Relax, Spa i wyśmienite dania w Val Rendena.
Via Castelletto Inferiore, 4, Madonna di Campiglio
tel: +39 0465 443159
hotelchaletdelbrenta.com

Hotel Corona Dolomites

Design i budynek w stylu bio. Tradycyjna kuchnia i dania dla chorych na celiakię.
Via Dossi, 6, Andalo
tel: +39 0461 585872
coronadolomiteshotel.com

Sporthotel Panorama

Wellness w 2-hektarowym parku
Via Carletti, 6, Fai della Paganella
tel: +39 0461 583134
sporthotelpanorama.it

Chalet nel Doch

Fascynujący domek zaszyty w lesie i życzliwość właścicieli
Via Villanova 22/A Fraz. Prade – Canal S. Bovo
tel: +39 0439 763206
chaletneldoch.com

Malga Ces

Bezpośrednio na trasach Colverde Rosetta, 8 pokoi w otoczeniu Pale di San Martino.
Località Malga Ces, San Martino di Castrozza
tel: +39 0439 68223
malgaces.it

Hotel Europeo

W Parco Naturale Adamello Brenta
Wyszukana w swojej prostocie kuchnia i centrum wellness.
Corso Trento 63, Pinzolo
tel: +39 0465 501115
hoteleuropeo.com

Hotel Garni Laurino

Wellness, podwieczorki z regionalnymi smakołykami, wyjątkowa atmosfera w zabytkowym budynku w centrum Cavalese.
Via Antoniazzi 14, Cavalese
tel: +39 0462 340151
hotelgarnilaurino.it

Family Resort&Spa Rio Stava

Idealne dla rodzin, wellness na dobrym poziomie, wyśmienita kuchnia regionalna, suite od 44 m2 do 82 m2.
Via Mulini 20, Tesero
Tel: +39 0462 814446

Villa Kofler Wonderland Resort

Czar drewna i kamieni w hotelu o nowoczesnym wnętrzu z obszarem wellness także w pokojach.
Stredadolomites, 63, Campitello di Fassa
tel: +39 0462 750444
valdifassahotel.net

Hotel Monroc

Dizajnerski hotel dla sportowców, bezpośrednio na trasach w Val di Sole
Wyciąg kabinowy Daolasa Commezzadura
tel: +39 0463 735000
monroc.it

Muu Village

5 górskich chat (chalet) w odległości 1 km od centrum miejscowości Folgaria i 60 m od tras Costa Moretta. Pokoje (również w wersji rodzinnej) i apartamenty o pow. 55 m2. Ośrodek spa.
Via Negheli 62, Folgaria
tel: +39 0464 720652
muuvillage.it

Uprzejmie witamy!

Piękne widoki, emocjonujące doświadczenia, nowe smaki, wyzwania sportowe: co tak naprawdę zostanie nam w sercu i w pamięci po tygodniu białego szaleństwa w Trentino? Przede wszystkim wspomnienie uprzejmych ludzi. Atmosfera hotelu czy schroniska, sposób, w jaki zostaliśmy przyjęci. Doskonałe porozumienie z przewodnikiem górskim, serdeczne vibracje, jakie powstają między uczestnikami wspólnej wyprawy w saniach czy na rakietach śnieżnych. Wystarczy rzucić okiem na komentarze na portalach społecznościowych poświęconych podróżom, żeby zrozumieć, że większość plusów dawanych jest za uprzejmość i ciepłe przyjęcie. Mówi się, że górale to ludzie zamknięci, surowi i nieufni, ale to nieprawda. Włosi z Dolomitów są i byli od zawsze otwarci na świat i z ochotą dzielą się swoimi sekretami, tradycją i kulturą z osobami, które postanowiły spędzić wakacje wśród tutejszych gór i dolin.

5

6

1. Aperitivo na stoku: prawdziwy rytuał na śniegu w Val di Fassa i w Madonna di Campiglio. 2. W Maso Franceschella w Val di Fassa Jessica, Giulia e Daniela witają swoich gości szczerym uśmiechem. 3. Biblioigloo w Andalo: miejsce zabaw i lektury, laboratorium dla dzieci. 4. Martino, Sergio, Emanuela Rossi ze schroniska Rifugio Fuciade, pokoje na wysokości 1.982 m i wyszukana kuchnia, na przykład pierożki z żurawiną i pieczona dziczyzna. 5. Schronisko Rifugio La Roda, Andalo-Paganella: spaghetti na wysokości 2.125 n.p.m. 6. Chalet Fiat (2.140 m) zawiera wiele nawiązań do świata motoryzacji, powrót Fiatem 500 na gąsienicach. 7. Chalet Fogajard, agroturystyka w lesie, właściciele hodują kozy kaszmirskie, a z ich wełny tworzą ekologiczne wyroby. 8. Snowboardzista na Altopiano di Folgaria. 9. Reinhard Santifaller, najsłynniejszy cukiernik w Trentino: jego lokal znajduje się w Vigo di Fassa.

7

8

9

Z TRYDENTU

WŁOSKA ŚMIETANKA

Dwie godziny stąd

Najsłynniejsze na świecie zagłębienie mody i najlepszych marek, od Armaniego po Hermesa. Via Montenapoleone, via della Spiga, via Borgospesso, via Sant'Andrea - Mediolan. Przeceny startują 5 lub 7 stycznia (viamontenapoleone.org). Zakupy i przyjemny spacer po eleganckim Mediolanie.

MILANO
223km ➤ 2:30h

Via Cappello 23, to najsłynniejszy adres w Weronie, dzięki Szekspirowi. Około dwóch milionów turystów co roku staje pod balkonem Julii. A Romeo? Jego typowo średniowieczny dom mieści się w samym centrum, pod nr 2, przy via Arche Scaligere.

Jarmarki bożonarodzeniowe Od 19 listopada do 6 stycznia dwa place w Trento wypełniają się 90 drewnianymi domkami, oferującymi enogastronomiczne przysmaki i skarby lokalnego rzemiosła. W tym samym czasie rozstawia się świąteczne stragany wzdłuż wickowego Parku Habsburskiego w Levico Terme. Z kolei jarmarki Natale dei Popoli w Rovereto odbywają się od 25 listopada do 6 stycznia.

TRENTO
ROVERETO

VERONA
102km > 1:10h

PADOVA
190km > 2:00h

VENEZIA
116km > 2:10h

Wenecja to magiczne miasto, również zimą. Wypełniają ją imprezy, muzyka, bożonarodzeniowe jarmarki (venezia.net także po angielsku). Obowiązkowy punkt programu w Sylwestra, tuż przed północą, to pokaz sztucznych ogni w zatoce Św. Marka.

Kaplica Scrovegnich w Padwie i freski Giotta to dwa włoskie arcydzieła średniowiecznego malarstwa europejskiego. Dodatkową atrakcją jest wizyta w sali multimedialnej. Rezerwacje i informacje na temat zwiedzania po południu (zimą) na cappelladegliscrovegni.it.

VISITTRENTINO.IT

TRENTINO
italian experience